

"DRAUGAS"
SAVAITINIS LAIKRAŠTIS.
IŠEINAS KAS
ČETVERGAS
MIESTE
WILKES-BARRE, PENN.
314 E. MARKET ST.
KAINA METAMS:
Savijoms Valstijoms . . . \$2.00
Iš Kanados ir kitos laisvės . . . \$3.00
APSIŪDINTU KAINOS ATSEI
Rusifikacija suki atseilais:
REV. A. KAUPAS,
64 Church St.,
Pittston, Pa.
Pajūras suki ir su visomis reikalingomis
laikraščio kaina:
"DRAUGAS",
314 E. MARKET STREET,
WILKES-BARRE, PA.

DRAUGAS

KATALIKU LAIKRAŠTIS.

Lithuanian Newspaper
"DRAUGAS"
(THE FRIEND)
Official Organ of the Lithuanian Roman
Catholic Alliance of America
PUBLISHED EVERY THURSDAY,
314 East Market St.,
Wilkes-Barre, Pa.
SUBSCRIPTION RATES:
In United States . . . \$2.00
Canada and other Parts . . . \$3.00
Advertising Rates on Application.
All Communications and Money Orders
must be addressed to:
"DRAUGAS",
314 E. MARKET STREET,
Wilkes-Barre, Pa.

Organas Susivienijimo Lietuviu Rymo-Kataliku Amerikoje.

No. 18.

WILKES-BARRE, PA., 6 BALANDŽIO (APRIL) 1911 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21ST, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE, PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897.

Metai III.

Verbu Nedelia.

Lektija. — Fil. II, 5—11.
— Broliai: Tai savyje ma-
nykite, ką ir Kristuje Jezu-
je, kurio budamas Dievo pa-
veiklūs nepasikaitė išplėsi-
mu, jog buvo lygus Dievui; bet
patį save išnaikino, pri-
ėmęs tarno paveiklų, stojęs
prilygintas žmonėms ir pa-
veiklūs rastas, kaip žmo-
guis. Pats save nužemino,
stojęs paklusniu iki mirčiai,
o kryžiaus mirčiai. Todėl ir
Dievas išaukštino jį ir dova-
nojo jam vardą, kuris yra
aukščiau už visus kitus var-
dus, idant Jėzaus vardan
priklaupyt visoks kelias
dangiskųjų, žemiškųjų ir po-
žemių esančiųjų, ir idant vi-
soks tiefsis išpažintų, jog
Viešpatį Jėzų Kristų yra
Dievo Tėvo garbėje.

Evangelija. — Mat. XXI,
1—11.
— Anuomet kada Jė-
zus prisikėlė prie Jeru-
zalmės ir atėjo į Biffage ties
Alyvų kalnu, tad nusilutė
du mokiniu, sakdamas
jiems: Eikite į miestelį kurs
prieš jus yra, ir tuojau rasi-
te asilę priirštą ir asilaitį
su ja; atrikite ir atveskite
pas mane. O jei kas jums
ką sakys, tarkite: Jėg Vieš-
patį jo reikalauja, ir tuojau
atuos paleis. O vis tai sto-
josi, idant išsipildytų, kas
yra pranašo pasakyta, kal-
bančio: Pasakykite Siono
dukterei: Štai eina ten tavo
karalius, romus, sėdįs ant
asilės ir asilaitio, pajunga-
mosios vaiko. Nuėję tad
mokiniai, padarė, kaip
jiems įsakė Jėzus. Ir atve-
dė asilę ir asilaitį; ir uždėjo
ant jų savo rubus ir užsodi-
no jį ant any. O labai didelė
minia kėjo savo rubus ant
kelio, o kiti kito šakas nuo
medžių ir kėjo ant kelio. O
minios, kurios pirmaėjo ir
kurios sekė paskui, šaukė,
kalbėdamos: Hozana Dovi-
do sumai; pagirtas, kurs
ateina Viešpaties vardu. Ho-
sana ant augštybių.

DIDŽIOJI SAVAITE.

Bažnyčia, Didžiojoje Sa-
vaite, ragina tikinčiuosius
atsitraukti, kiek galint, nuo
svietiškojo sumišimo, o ap-
mąstinti kančią ir mirtį
mesų išganymo. Šventraš-
tis mums, kad, mirus Jėzui
ant kryžiaus, aptėmė visa
kaimė: sulė atsisakė duoti
pasaulinį savo šviesą. Die-
votas krikščionis, tose kan-
čios Jėzaus atminimo dienose,
atjaunėja taip pat nuli-
dima ir kaip aptemima sa-
vo širdyje.

Didžiųjų ir liudnos
mesų bažnyčiose anjūdi-
nos katalikiškos žinios.

atgaila už nusidėjimus ir
jie, sutrinime širdies, kla-
pę prie kryžiaus, atiduoda
garbę svieto Atpirkėjui. Te-
čiaus, neveizint jį tamsu-
mą, nuliudim jį skausmą,
kurį jaučiame dalyvaudami
Didžiosios Savaitės apeigo-
se, atrandame kelias valan-
das džiaugsmo lankydami,
nuo Didžiojo Ketvergo iki
Didžiajai Subatai, Viešpatį
Jėzų Švenčiausiam Sakra-
mentu, kur Tikėjimas ir Mei-
lė apsiaučia jį daugybę gė-
lių ir šviesos. Šimtai tūks-
tančių senų ir jaunų, tur-
čių ir pavargėlių, mokyty ir
nemokyty, teisų ir nusidė-
jėlių, eina atiduoti bažny-
čiose garbę Viešpačiui Švč.
Sakramente. Visi, kaip šei-
mynos nariai, susirenka prie
savo Dievo ir Karaliaus, iš-
reiškia savo gailę už nu-
sidėjimus, kuriais jo įsaky-
mus laužė ir prisizada, su Jo
malonės pagelba ir pastip-
rinti Jo Kunu ir Krauju,
vertai priimtoje Komunijo-
je, daugiau jau niekad Jo
neapnuostinti. Itikro, Jė-
zus Švč. Sakramente yra
musų Dievu savo dievybėje
ir musų broliu savo žmog-
ybėje. Tą mes atjauniname
ypatingai Didžiojoje Savi-
teje ir musų tikėjimas atge-
ma ir atsinaujina.

Bet, ai, kaip daug atsir-
da tokių, kurie paniekina
Viešpaties meilę, neatiden-
gia Jam savo širdies atgai-
loje, bet palieka ją nusidė-
jime ir atiduoda šetonui. Di-
džiojoje Savaitėje atsiranda
išganingiausios mintys ir
kilniausi pasirizimai įvyk-
ta: yra tai atgailos ir pasi-
taisyso laikas. Mes visi nu-
sidėjome prieš Dievą ir visi
privalome mėtavonę daryti.
Tą savo reikalą geriausiai
atjauniam Didžiojoje Sa-
vaiteje ir toje savaitėje ga-
lime artintis prie savo už-
rustinto Viešpaties su di-
džiausia atleidimo viltė.

Pasinaudokime tad pro-
ga, kuri mums šis Gavė-
nios laikas suteikia, gailin-
gia išpažinėja apvalykim sa-
vo sąžinė, kad su Kristumi
numirė nuodėmėi ir svetui,
su Juumi, per malonę, galė-
tumėm prisikelti į naują ir
tobulą gyvenimą.

Katalikiškos Žinios.

Katalikų mokyklos Suv. Valst.

Katalikiškų mokyklų Suv.
Valstijose vertybė siekia
125 milijonų dolerių. Viso
yra 4,972 parapijinė mo-
kyklų, kuriose mokinas 1,
237,250 vaikų. Jei pridėsi-
me čion našlaičius ir kitokių
įstaigų mokinius, tai rasi-
me, jog Suv. Valst. viso
1,602,000 vaikų aina mo-
kyklų katalikiškose dvasio-

Mokyklas užlaiko žmonės
savo aukomis, nes valdžia
neduoda nieko katalikų
mokslo įstaigoms.

Connaught'o Kunigaikštis gria Jėzuitus.

Neseniai budamas Pietų
Afrikoje, Connaught'o ku-
nigaikštis ir karaliaus Jur-
gio V dėdė padėjo kampinį
akmenį naujai jėzuitų kole-
gijai Bulawayo'je. Prie pro-
gos kunigaikštis paminėjo
apie jėzuitų nuopelnus civi-
lizacijai.

Naujos Misijs.

Baltieji Tėvai atidarė sa-
vo namus Quebec'e, Kaba-
doje. Jauni vyrukai, turinti
pašaukimą į kunigus ir prie-
misionorių darbo, yra kvie-
diami eiti pas Baltuosius Tė-
vus. Dabar Kanadoje randa-
si tik keturi šimtai tų misi-
jonorių, o netikėlių atverti-
mū 20 milijonų.

Katalikas vadovaus apvai- nikavimo ceremonijose.

Norfolko kunigaikštis
yra pavaldintis Anglijos
maršalka. Todėl ateisiančio-
se ceremonijose karaliaus
Jurgio V bus maršalka. Nor-
folko kunigaikštis yra vie-
nas karščiausių katalikų
Anglijoje.

Anglijos Dvasiškija.

Naujas "Directorium"
parodo, jog Anglijoje, Ško-
tijoje ir Valijoje yra 4,302
katalikų dvasiškū, t. y. 64
daugiau, nekaip pernai. Iš
jų 1,544 arba daugiau, kaip
trečdalis yra vienuoliai.

Koplyčia ant ratų Angli- joje.

Kun. Herbertas Vaughan
įvedė Anglijoje vagoną-kop-
lytėlę. Važinės su juo po vi-
są kraštą ir darys misijas.
Tokios koplytėlės Ameriko-
je padarė daug gero.

D-ras Krogh-Tonning nu- mirė.

Vasario 19 numirė Norve-
gijoje garsus atsivertėlis į
katalikų tikėtiną d-ras
Krogh-Tonning. Gimė jisai
1842 m. ir 1867 m. baigė liu-
teriską teologiją. Jis parašė
keletą knygų ir nuo akade-
mijos gavo teologijos daktar-
tatą. Buvo ilgas metus
vienos didžiausių ir svar-
biausių parapijų pasto-
rius Christianijoje. Čia jis
parašė savo svarbiausią vei-
kalą: "Krikščionių Dogma-
tika." Beskaitydamas Baž-
nyčios Tėvų gyvenimus,
taip pat naujesnių teologų
— kaip antai Newmano —
veikalus, jisai pradėjo jaus-
ti simpatiją prie katalikų.
Galop jis pamatė, jog
jau nebegali būti liuteronu
ir 13 birželio 1900 m. atvi-
rai priėmė katalikų tikybą.
Tas žingsnis įvedė jį į di-
džiųjų ir taisyklių taisyklų
kūną kuodangiausiai visokių
nemagnum. Poetas Bjorn-
um parašė apie Tonning'o

kad tai retas atsitikimas,
kad žmogus pašventų tiek
daug, kad tik paklausus są-
žinės balso.

Tonning'o laidotuvės bu-
vo vienos didžiausių ir iš-
kilmingiausių Christiani-
joje. Protestantų laikraščiai
nerado tiesiok žodžių paga-
rimui vyro, kursai išsižadė-
jo visko dėl savo sąžinės.

Forest City turi naują kle- boną.

Jo Malonybė vyskupas
Hoban paskyrė klebonu Šv.
Antano parapijos Forest
City, Pa., kun. Adomą Lo-
patą, ligšiol klebonavusį len-
kams Austin Heights, neto-
li nuo Scranton'o.

Shenandoah keturiasdešim- tė.

Kovo 26—28 Shenandoah
Šv. Jurgio bažnyčioje atsi-
liko keturiasdešimt valan-
dų atlaidai. Atvyko pats de-
konas Masson ir užbaigė
pasakę ilgoką pamokslą, ra-
gindamas žmones būti pa-
klusniais bažnyčios įstaty-
mams katalikais. Laikydama
vienoje rankoje mons-
tranciją su švenčiausiuoju,
prisiekdino susirinkusius,
kad daugiau nekels bereika-
lingų maistų.

Numirė kunigas.

Dalton, Mass., mažame
miestelyje pasimirė senelis,
kun. D. T. Quinn, išbuvęs
ten 30 metų. Mirė 23 kovo
iš priežasties vidurių ligos
ir pagavimo šalčio. Mirtis
buvo uma: eidamas į mau-
domą kambarį parpuolė
tarp durų ir atidarė Dievui
sielą. Laidotuvės atsibuvo
27-tą su didele iškilme. Bu-
vo vyskupas iš Springfield'o
ir kunigų didelis skaičius,
kiek akimi užmetęs suskai-
čiau aštuonias dešimtis tris,
bet be abejonės buvo į šim-
tą. Prisirinko šep visokių
žmonių ir draugų kad net
netilpo į bažnyčią: vysku-
pas laikė mišias. Po mišių
lydėjo į vietines kapines.
Grandu darėsi, kada nešant
kuną iš bažnyčios, varpai
ėmė gauti taipgi ir protes-
toniškoje bažnyčioje "First
Congregational Church".
Varpams girtariant, net pro-
testonai atsivertė su ge-
ru žmogum. Nabašnikas ny-
lėjo visus lygiai, net ir ke-
testonus. Snorganizavo ke-
letą Blaivinių draugijų ir
kitokių, dėlto ir buvo visų
mylimas. Mirė 63 metų am-
žyje. Gimė Airijoje, mokslo
ėjo Worcester, Mass. Te-
gul jam buna lengva amžino
je tėviškoje!

Seinai. Jo Ekselencija Seinų Vyskupas 5 kovo šių

1911 m. suteikė mažesniu-
sius šventinimus šiemis vie-
tinis Seminarijos auklėti-
nams: Kazimierui Bičkau-
kui, Vytautui Bakavičiui,
Julijonui Losiewski, Petru
Bakavičiui ir Antanui Spie-
-

wak. Tą pačią dieną įšventė
į subdijakonus: Klemen-
są Marcinajį, Kazimierą Gron-
wald, Stanislovą Dąbrowski
ir Boleslovą Kostro. 11 ko-
vo visi minėtieji subdijako-
nai įšvesta dijakonusais.

Kun. Apolinaras Wojsz,
Lomžos vikaras, paskirtas
klebonu į Lipnikus.

Kaunas. 23 vasario Kau-
no apskrįčio teismas teisė
Kauno Karmelitų bažnyčios
kamendorių kun. Lumbį, kal-
tinamąjį užtai, kad priėmė į
katalikų tikėjimą nepilna-
metę stačiatikę. Mat nėsant
metrikos, kunigo pasitike-
ta liudytojų parodymais,
kad ji pilnametė, priimta į
katalikus ir duota šliubas,
nors jai dar truko arti dvie-
jų mėnesių ligi pilnų metų.
Teismas nutiesė kun. Lumbį
ant trijų mėnesių atstatyti
nuo vietos ir užmokėti 25
rublius štropos.

Kaunas. Kunigų permai-
nos Kun. Bakučionis, Paju-
rio fil., paskirtas į Plungės
aitariją. Kun. Naikauskas,
Švėkšnos kam., paskirtas į
Pajurio filiją (Žvingių
par.), kun. Mankauskas,
Imbrodų filialistas, paskir-
tas klebonu į Zarierą. Per-
kelti kam.: kun. Bielskas iš
Laukuvos į Pavandenį, kun.
Jamašas iš Pavandenio į Lau-
kuvą. Kun. Turlai iš Vadok-
lių į Betygalą.

Kaunas. J. M. Žemaičių
vyskupas Cirtantas sveika-
tos pataisymui išvažiavo 28
vasario ant trijų mėnesių
užsienin, išpradžios į Arko,
paskui į Karlsbadą. Su vys-
kupu drauge važiuoja Šid-
lavo klebonas kun. Jurgai-
tis. Vyskupystės valdytoju
paliekamas pralotas Ker-
pauskas.

Iš Lietuvos.

Ulyna (Rėseinių ap.).

Pas mus išvyستė užsienin
pasiekė, turbūt, jau aug-
čiančią savo laipsnį. Beveik
nebėra tokių namų, iš kurių
kas nors nebūtų nukeliavęs
Amerikon; o randasi ir to-
kių šeimynų, kurios ištisos
jau persikėlė Amerikon. Ei-
na kas tik gali. Dagi tėvai
našliai eina, nesigailėdami
palikti ant svetimų rankų sa-
vo kūdikį! Neja tik maži
vaikai ir ligoti. Augant vei-
kams, jų gimdytojai nepa-
galvoja, kaip apsvietus savo
vaikus, pripratimus prie
darbo, pramokinus kokio
amato, ne! jie tik ir kala jų
galvėnėn, kad paauge išeis
Amerikon, užsidirbs daug
pinigų, įsitaisys puikius dra-
bužius ir grįš namon po-
nais. Ir jokie tame dalyke
perspėjimai iš šalies negelbs
ti. Nebent pati Amerika sa-

vo varžančiais išelvyستė įsta-
tais ateitų mums pagalbon.
Atsitinka, kad vienas-kitas
"amerikonas" ir grįžta; bet
kas iš to, kad jie, lyg tie
paukščiai rudens laike, turi
pakėlę sparnus, kad ir vėl
skristi atgal — svetur? Yra
čia tokių, kurie net iš trijų
atvėjų lankėsi Amerikoje:
pareis, pagyves keletą mė-
nesių ir vėl kiutina atgal.
Nupranta jie nuo savo tėvy-
nės ir nebesiriša prie jos
Dėl tos priežasties musų uki-
ninkai jau trūksta darbinin-
kų. Esamuosius ir vieny pa-
samdytus darbininkus, kiti
nkininkai vilioja sau, pakel-
dami jiems nors vienu rub-
liu algą. Ir tokiu neprotin-
gu savo elgimusi, tokiomis
varžytinėmis; patį ukinin-
kai baigia gadinti užsiliku-
sius nuo Amerikos darbinin-
kus. O kiek žemės lieka ne-
išdirbtos!

Marijampolė. Ukio paro-
dos komitetas susirinkime
kovo 1 d. nutarė taisyti pa-
rodą per Mykolinę 28, 29,
30 rugsėjo ir spalio 1 d. (per
4 dienas), nuo ko nusiuntė
tinkamas valdžiai popieras.

Marijampolė. 30 d. kovo
(sen. kal.) Talkos Teisėjų
suvaziavimo rūmuose bus
šios licitacijos nejudinamų
turtų:
1, Jono Brilycio, Padva-
riškių sodž., Kaupiško val.,
Vilkaviškio ap., 4 margai
žemės su trobomis; prasi-
dės nuo 400 rub.
2, Vinco Baltramonačio
dalis: pusė gyvenimo Čy-
kių sod., Alvito valsč., Vil-
kaviškio apsk., 15 margų su
trobomis (parsiduos gi tik-
tai pusė, nes kita pusė ne jo,
bet pačios) su ordinarija ir
skola į kasą 107 rub. 52 kap.,
prasisdės nuo 400 rub.

Panemunė (Naumiesčio
ap.). 18 vasario (n. st.) š.
m. Panemunės kapinyne pa-
laidota a. a. Antanas Jab-
lonskis, Panemunės dvoro
degtinvarės užvaizda. A. a.
Antanas Jablonskis gimė
Rygiškių kaime 1867 m.
Rygiškių kaimas yra Gri-
kabūdžio parapijos, Nau-
miesčio apskrįčio. Nabašni-
kas buvo tikras brodis pla-
čiai visiems lietuviams ži-
nomojo Rygiškių Jono, gar-
saus filologo.

A. a. Antanas visuomet
stengėsi kelti Lietuvos var-
dą ir platinti apsvietimą. Ji-
sai daug prisidėjo prie Pa-
nemunės "Žib." dr. sky-
riaus ir ligi miriant buvo
jos sekretorium. Žiburini-
kai sužinoję apie savo myli-
mojo ir gerbiamojo sekreto-
riaus mirtį, suskubo jam sa-
teikti paskutinį patarnavi-
mą ir ant jo grabo padėjo
žalią vainiką su parašu:
"Žiburio" Draugija savo
sekretořiui.

A. a. Antanas ydė moto-
rį gerojai aplenkėmą, bet

pasirūpino jį pakreipti sa-
vo pusėn, o vaikelius augino
tautiškoje dvasioje.

Tursučiai (Marijam. ap.).
Kovo 1 dieną buvo čia laido-
tuvės Elenos Vosylintės.
Nors nabašnikė buvo jau-
nutukė (pradinę mokyklą
telankanti) mergaitė, nors
svečių nevaišinta svaiguan-
čiais gėrimais, beveik visi
didelio Tursučių kaimo gy-
ventojai dalyvavo laidotu-
vėse. Pažymėtina ir visų
sektinų yra to kaimo vien-
bė ir gražus apsiėjimas,
kaip suaugusiųjų taip ir
jaunimo.

Vilnius. Liet. Dailės Pa-
roda komet žada buti da-
jvairesnė ir didesnė, negu
pernai. Tik vienas d-ras
Stauginis atsiuntė apie 360
jvairių žmonių dailių iš Ša-
kių—Naumiesčio aplinkės.
— "Vilties" antruoju re-
daktoriu vieton kun. Tu-
mo bus buv. Vabalninko ka-
mendorius kun. Kemešis.

Kruonis (Trakų pav.).
Pereitais metais kirmėlės
buvo išėdę daug valdžios
miško. Valdžia pardavė miš-
ką pikliams—žydams. Kai-
na buvo augsta, delenkos di-
delės, ir vietiniams gyvento-
jam nieko neteko. Pardavė
išviso 38 deš. Tikėjimies pa-
sipelnyti ir bekradami me-
džius, bet pasitaikė gražus
oras puikus kelias. Ir be-
žiūrint viskas buvo iškiršta
ir išvežta.

Kursėnai (Šiaulių pav.).
— Vasario 6 d. čia buvo lie-
tuviškas vakaras. Šiaulių
"Vapo" artistai vaidino
"Intelligentus" vaidinamas
pasiekė gerai. Be to choras
vidutiniškai padainavo ke-
letą tautiškų dainų; visiems
labai patiko kanklių skam-
binimas. Vakaras buvo tal-
somas elgėtnamio naudai.
Labai gerai kad vaidinimas
prasisdėjo 6 v.

Vyžuonai (Ukm. pav.).
Pereitai rudenį musų ukinin-
kai nutarė išsikirstyti vie-
nas džiūsona. Nutarimas
patvirtintas.

Mūsų ukininkai palieka
neužganėdinti tuomi, jog iš
karto "Žemės tvarkomoji
komisija" buvo pažadėjusi
duoti piniginę pagalbą skir-
tinantiems vienasėdžiūsona
ir dabar žada atsisakyti. Kai
kurie prašė, bet negavo.

Kruonis (Trakų pav.). Ir
musų aplinkelėje gyvento-
jai suprato vienasėdžių nau-
dinumą. Padavė prašymus,
kad nori išsikelti vienasė-
džiūsona šitie sodžiai: Dijo-
kiškis, Norkunai, Gintiškliai.
Norinčių išsikelti yra ir dau-
gian. Ligi šiam laikui išalkė
iš tiktai Kruonių miestelis
ir Sekonų sodžius. Pastara-
sis jau baigia statyti ir tro-
-

"Žiburio" draugijos susirinkimas buvo Mariampolėje vas. 10 (23) d. Narių "Žiburys" turi 4150; įeigų 7581 rb., o išlaidų 6406 rb. Knygynuose knygu 22,354 (pripirkta 1910 m. 3450 kn.), skaitytojų buvo 7715 (1909 m. buvo 10,407). Prieglaudų, mokyklų, skaityklų 1910 m. nepasidangino. Viešų pasikaitų 1910 m. padaryta 13, vakarų 12, liter. vak. su dainomis ir muzika. 6. "Žiburio" užlaikomoji Mariampolės mergaičių progimnazijoje yra 54 mokinės. 1910 m. draugija išleido savo laikraščio No. 1 ("Žiburis") 4 tūkst. egz. Laikraštį nutarta leisti ir 1911 m. Taipgi nutarta rūpintis įsitaikinti Mariampolėje nuosavi "Žiburio" namai.

"Žagres" susirinkimas buvo Mariampolėje vas. 11 (29) d. 1910 apyskaita parodė, kad pamatinis šulidinko kapitalas apsigavė 17 karto, o grynų pelno davė 107 rb. su kap. "Žagres" išduotų vekselių nuo pereinamo lygio liko neapmokėtų 25,734 rub., išduotų gi bargiūninkams prekių skolon yra už 23738 rb. Susirinkime dalyvavo 222 nariai.

"Blaivybes" draugijos susirinkimas Kaune, vas. 9 ir 10 d. Draugija turi dabar 130 skyrių. Įeigų 1910 m. centro knsoj buvo viso 2692 rb 80 kp. 361 rb. 50 k. liko nuo pereinamo lygio, o išlaidų 2336 rb. 34 kp. Viso gi įeigų (skaitant visus skyrius) buvo 11,700 rb. 53 k., o išlaidų 8279 rb. 14 k. Pereitais metais draugija išleido 29,978 kalendorius "Dieve Padėk" ir 27,500 egz. įvairių knygečių. Savo arbatnamius turi 14 skyrių ir 6 skyriai — kapyklas, 8 skyriai — chorų, 14 skyrių buvo surengę 24 pasilinksminimo vakarėlius. Svarbių visoj draugijoje yra 20,197; iš jų 6153 vyrai ir 14,044 moteris. Tarp jų abstinentių (visai negeriančių sveiknamų gerimų) yra tik 686 vyrai ir 2493 moteris.

Susirinkimas tarp kito ko nutarė leisti blaivininkams mėnesinį laikraštį ir surengti kursus.

"Saulės" visuotinas susirinkimas taipgi buvo Kaune, 1910 m. pradžioje "Saulė" turėjo 45 mokyklas su 2564 mokiniais. Vasarą valdžiai įsakius buvo uždaryta 19 msto mokyklų, bet dabar vėl leista atidaryti. Svarbių "Saulė" turi 304 tikruosius ir 13 garbės. Skyrių — 70, bet veikiančių tik 58. "Saulės" mokykloms užlaikyti 1910 m. į vyriausiąją kasą įplaukė 22,530 rb. 35 kap.; bet išlaidų tųs metais buvo 592 r. 51 k. daugiau (nedaugelis). Iš nutarimų pažymėtina: statyti savo namus 100 tūkst. rubl. vertės ir išleisti kalendorių 1912 m.

"Liet. Ukinių." Panevėžys. Netoliese Panevėžio, Joganiskėlių Kurpio dvaro miškuose atidaryta fabrikas ratų tekiniams ir apskritai lenktiesiems daiktams dirbti. Fabrikas įtaisytas sulig pastarųjų technikos pagerinimų. Meistrai ir darbininkų dauguma išrašyti iš vidurinės Rusijos gubernijų.

Merkinė. Trakų apskr. Vasario 19 dieną turėjo čia būti šeimyniškas vakarėlis, bet valdžia neleido jo. Tai susirinkimas žmonių būrelis tik padainavo, padainė, tuo ir išsibaigė vakaras. Tautinių dainų ir šokių pamokė susirinkusios Vilniaus mergaičių gimnazijos mokinė p. Ona Davilaitė. Labai gaila, jog valdžia nedavė leidimo ir per tai nebuvo nė deklamacijų, nė vaidinimų.

Daug čia darbuojasi vietinis vargonininkas p. P. Adamavičius. Čia apsigyveno, jis tuoj sutaisė puikų lietuvių chorą, kuris ne tik bažnyčioje pagieda, bet ir šiaip susirinkimuose gražiai padainuoja. P. Adamavičius užrašinėja dainų melodijas ir daug jau jų turi užrašęs. Apšvietimą platina kiek tik galėdamas. Kad daugiau tokių šviesos platintojų čia atsirastų, Merkinės apylinkė apšvietime žymiai pakiltų.

Klovainiai. Pan. ap. Vasario 21 d. buvo vietinės jaunimėnės, o ypač kun. V. Gėlės trisus surengtas šeimyniškas pasilinksminimas. Padainuota keletas gražių — jausmingų lietuviškų dainelių; gyvėji pavėkslai, deklamacijos, tautiški šokiai ir t. t. Linksmintasi be degtinės — gražiai, romiai. Geistina, kad tokie vakarėliai visur ineitų madon, nes tai puikiausias būdas atpratinti mūsų jaunimą nuo girtuoklyavimo; tokiu būdu patįs jie pradeda kratytis nuo alkoholio, nes aiškiai mato, kad vietoj akmens duodama jiems gairė, gairė duonelė...

Teužėliai takai į visokius monopolius, traktierius, alu des ir t. t. O teužėviečiai skaisti, skaisti saulutė šventos Lietuvos žiedul — jaunimui!!!

Kun. Tumą jau palydėjo. me. Vasario 27 d. sekmadienį, 7 val. vakarą, kaip buvo mūsų pranešta, b. antrasis "Vilties" redaktorius ir jos įteigėjas — kun. Tumas Tumas išvažiavo jau tolimojon savo Laižuvon klebonautų. Palydėtu kun. Tumo geležinkelio stotin susirinko visa "Vilties" redakcija ir didokas būrys šiaip jau Vilniaus lietuvių inteligentų, amatininkų ir kitų kun. Tumo ir "Vilties" draugų. Gaila buvo visiems skirties su tuo, prie kurio per tuos ketvertų metų taip visi pripratome, pamylėjome, kaip pamištomąjį veikėją ir geriausiąjį kunigą ir žmogų. Matėi tat dabar, palei traukinį sustojusius plačiu ratu, senosius mūsų veikėjus — aušrininkus, ir priaugančią jaunimo kartą. Kitų akys išsigaudinimo žibėjo asaros. Su visais širdingai atsiveikins, kun. Tumas paliejo ant vagono laiptelių. Skambutis. Traukinys sudundo. Visi nukėlė kepurės. Iš keliosdešimties krūtinų skardžiai išstruko skambūs mūsų "Valio", net traukinio dundėsį nustelbė. Traukinys tolinas. Tamsumoje išsiskiria dar kun. Tumo siluėtė. Sveikinasi iš tolo. Kaip brangus jis dabar rodosi pasiliksusiems! Vėl kepurės augstyn. Sudiev, sudiev — mylimasai! Tikimės, kad sugrįši dar. Nepaleisime jau Vilniaus, stovėsime tvirtai ir budžiai budėsime tautos sargyboje. Laimėsime! Ir tuomet Tu vėl būsi mūsų tarpe! Valio valio!...

Deikiškiai. Pan. ap. Vasario 20 d. susirinko Deikiškių ukiniškai ir nusipirkę naminio alužio pasigėrė ir susimušė. Vienas iš jų taip metė į galvą asočiui visai nekaltam žmogui, kad asočio šukės, skirdamos į šalis, kiltam, už 2 akių buvusiam, prakirto klaurai kaktą. Šis asočiui atsakė, vieto-

jė kaltininko skaudžiai sumušė visai nekaltą žmogų. Iš susirinkimo išsiskirstę, vyrūčiai taip nieko nebenu-mirė, kad, užėdami į kitas pirkias, klausinėjo, koks čia kaimas.

Ligos. Anų savaitė Vilniuje buvo susirgę dėmėtyja šiltine 7 žm. ir skarlatina 8 žmonės.

Vilkaviškis. Suv. gub. Prieš pat užgavėnės buvo čia lietuvių vakaras. Vakaras kaip vakaras, nusisekė vidutiniškai. Vaidino kaimiečiai. Ir tai čia svarbu, kad vaidino kaimiečiai, ne miestiečiai. Vilkaviškyje rodos, yra gana jaunimo vyrų ir merginų, kurie galėtų šitą, na, ir nežinau, kodėl smaudžia? Nekartą miestiečiai kaimiečius pajunkia, kad jie yra nemiklus, bet pasirodo Vilkaviškyje kaimiečiai miklesni už miestiečius. Surengė vakarą prieš užgavėnės, jau ir vėl rengia Velykomis.

"Viltis". Kėdainiai (Kauno apskr.). Stebuklingas daktaras. Sausio mėnesyje į Kėdainius iš kažkur atplūdo stebuklingas gydytojas, kuris gydo ligonis suvisu prastu būdu. Liepia užsimerkti, nusivilk-ti viršutinius rubus, atsistoti iš užpakalio, paglosto rankomis ir ligonis paliekas sveikas. Žmonių prisirenka, kaip į atlaidus. Gydytojas dėlei parankumo išduoda apie dešimtį bilietėlių, o tik-tai ant rytojaus pradeda glostyti. Pinigų teima, kaip žmonės sako, tiktai tiek, kiek kas duoda; mažiausia pusrublj. Bet ligoniai, kiek jų tiktai buvo, nei vienas nepasveiko.

Ar čia ne žmonių tamsu-mas, duoties apgaudinėti ko-kiam šundaktariui! Kai laik rašėlams, tai nėra pinigų, o kokiam apgavikui tai atsi-landa, kiek tiktai prašo.

Lietuviai, atsibuskite iš gilaus miego, tuomet pažin-sit ir atskirsit šviesą nuo tamsos.

Salantai (Telšių pav.). Sa-lantų vartotojų draugijos "Kaukas" veikimo apyskaita 1910 metais: prie draugi-jos prigulėjo 187 pajininkai, kurie sudėjo pinigų 2277 rubl. Nupirkta visokių ta-voorų už 20203 r. 80 k., par-duota už 19283 r. 16 k. Pel-nyta 1973 r. 22 k. Grynas pelnas 564 r. 53 k. Sma-rus išmokėta už pajus 6 nuosimėliai, už išpirktus ta-voorus 3 nuosimėliai, liko at-sargos kapitalui 148 r. 91 k. Visuotinas susirinkimas pas-kyrė valdybos sekretoriui 50r., "Saulės" mergaičių mo-kyklai 30 rubl., lietuviš-kiems laikraščiams 8 r., ve-dėjui 5 r. 1 sausio 1911 metų draugijos sankrovoje buvo tavorų už 4336 r. 58 k.

Pasvalys. Miestelis čia ne-didelis: lig 100 ukininkų, nemažai ir amatininkų. Pre-kyba bemaž visa žydų ran-koje. Musiškiamis nesiseka. Nėra tiek sukrumo pas juos, greitai išvirsta ponais; prie tamgi girtybė nemažai ken-čia. Labai reikėtų čia var-totojų draugijos.

Pasvalys (Pan. pav.). Pas-mus 8 vas. buvo vestuvės. Svotai (6 blaivininkai) su-tarė nupirkti degtinės. Vie-toje jos nupirko lengvaus vy-no.

Pradėjus pas svočią links-mintis, išsiraudo reikalau-jančių degtinės, bet mažai kas jų teikė. Blaivus

jaunimas linksminos daino-mis ir šokiais. Štai pasigir-do stambus balsas: "kad degtinės nėra, jaunimas na-mo". O gi žiurime, mūsų svotinas plusta, reikalauja aut svotų, neklausydamos nei maldavimų svočios — žmo-nos, nei vaikų asarų. Išvijo jaunimą... už ką? už tai kad degtinės nupirko... Čia mums nesmagus atsi-tikimas, už svotus nukentė-jo ir pamergės. Bet nemu-siminkime, ar šiaip ar taip, turės būti mūsų viršus.

Jau pradėjo ir pas mus už-ginti alų naminių daryti, kad ir da nespėjai: jei kas pra-neša, kad kas daro alų, tai tenai čia ir areštuoją. Pa-svalio miestelyje areštavo ukininko P. Čingos alų: ves-tuvėms jo buvo pridaryta apie 12 purų. Alčiūninkas sako, kad mažiausiai ban-dės už tai reikėtų mokėti 35 rub. O jeigu kas norės gauti leidimą (patentą) nuo val-džios daryti alų, tai atseis-90 r. Taipgi areštavo Pūm-pėnų miestelyje vieno uki-ninko alų, kame buvo krikš-tynos. Iš Pušaloto irgi at-vežta areštuoto alaus.

Ukininkų tokia nuomonė, kad tai darbas alaus bravo-rų savininkų. Vieni sako, kad nebelankyti aludžių ir nebepirkti alaus. Girdi, kad jau mums gina, tai mes ju-sų alaus ir nepirksime. O kiti samprotauja, kad visai užda-ryti aludes. Susirinkus ir padarius nutarimą paduoti valdžiai.

Šis įstatymas gali duoti gerą progą "Blaivybės" draugijoms plėtoties.

Duok Dieve tik ant gero! Tas pasielgimas bene palen-gvins sumažėti girtuoklys-tei; daugiau skatiko paliks žmonių gyvenime. Gal Die-vas duos, ar nepadės atsi-kelti iš skurdo — vargo ve-gijos tiems, kurie tik matė laimę girtuoklystėje, o kny-gas ir laikraščius skaitė už niekniekius šlamštus.

Per praėjus 1910 m. Pa-svalio parapijoje nutarė eiti į vienasėdžius šie sodžiai: Parvankai, Ustokiai, Šimo-nijs, Sindriunai, Mediniai ir Putriai. Beveik visi da tebe-siprovoja su dešimtiniais dėl ganyklos.

Sodžiai tai nemaži, turin-tieji namaziūrai dvidešimties suviršum ukininkų, tik Pu-trių 10 ukininku.

Visi šie sodžiai nutarė traukti burtus.

Kuteliai (Biržų vals. Pan. pav.). Kutelių laukuose bu-vo 30 dešimtinų miško, ku-rį grasas Tiškevičius nepai-pardavė. Buvo siūloma už 250 rublių pirkti sodžiui. Kaimo sveiga susirinkusi nutarė, kad neverta tiek mo-kėti. Kiekvienam ukininkui būtų reikėję dėti po 25 rub-lius. Dabar tą mišką nupir-ko žydai; trečią dalį parda-vė ir savo pinigus jau atrin-ko. Dabar Kutelių sodžius perka nuo žydo. Kad būtų nupirkę pirmiausia, būtų už-tekę kuro kokiai dešimčiai metų. Dabar gi kai tą miš-keį nukirs reikės dauginties miško už kokių 2 arba 3 mylių.

Alizava. Po Kalėdų Di-čiunuose tapo užmuštas žmogus. Didžiausi priežas-tis žmogžudystės — girtybė — degtinė! Oi, kada gi mės-liausimės tą smalą gėrę. Po-tilį patiekė rusas — kaile-dirbis, Sekeja parodė, kad nabašnikas žuvo ne nuo mu-šimo, bet užtroškinta beve-žiant apalpusi ant lauko, ži-moma girti.

Korespondencijos.

NAUGATUCK, CONN.

Darbai pas mus visai pras-tai eina. Visos trys gundo a-valinės dirbtuvės sustojo 4 kovo ir nežinia, kada pra-dės dirbti išnaujo. Daug žmonių pasiliko be darbo. Vieni išvažiavo į kitus mie-sius darbo ieškoti, kiti dar laukia, gal, girdi, ir pradės dirbti netrukus. Kitos dirb-tuvės, juda pamažėli.

Lietuvių čia nemažas bu-relis. Bus apie 160 šeimynų. Pavienį vyrų ir merginų ir-gi nemažai. P. B.

UNION CITY—NAUGA-TUCK, CONN.

Lietuvių čia bus 1000, o lietuviškų smuklių 11, tai neišėina kiekvienai nei po 100 lietuvių. Mėsos parduo-tuvės 2, kitokių krautuvė-lių 3. Draugijos: Šv. Jurgio, Šv. Petro, Šv. Pranciškaus, Vytauto, Lietuvos Dukterų, dvi kuopos Susiv., T. M. D. kuopa teatrininkų, blaivi-ninkų, socialistų po kuope-lę. Yra ir klubas.

Bedarbis.

BALTIMORE, MD.

10 d. kovo 13-tos kuopos S. L. R. K. A. sekretoriaus Juozapo Miliausko numirė vienturtė dukrelė 1 metų, palikdama giliausiamė nu-lūdime tėvą ir motiną, ku-rie per dvi savaites prie li-gonio sunkaus sirgimo labai suvargo, budami be pasil-sio. Kas gi guod, svarių Susiv. reikaluose esate ne-užgundinti, teiksitės at-leist sekretoriui nelaimės dienoje...

8 d. kovo atsiliko lietuviš-kos neprigulmingos siuvėjų unijos mass-mitingas. Dau-gelis žmonių skundžiasi, kad labai tapo užgauti tame mitinge, nes vienas karš-tapėdis išrėpliojęs iš tiesos vagos, kad užsikirto blaui-rint "Saltinį" ir "Draugą", kad žmonės mestų skaitę, esant, "Draugas" nevertas nei "Draugu" vadintus, tik nepasakė dėlko; taip-pat ne pasakė, nei kuo "Saltinis" esąs negeras. O unijos pir-mininkas tylėjo ir davė tam vyrui spardyties iki pats nenustojo. O kur buvo kiti žmonės, kad niekas nepers-pėjo, kad tokia šneka nesiri-šą su darbininkų vienybe?

Vis mūsų žmonės su savo lė-tumu viską praleidžia nepa-sipriešinę, tik išėję skun-džiasi, kad savo centą mo-kėk ir da išniekinimus kešk. Nereikia tylėt, bet reikia perspėt, kad muilo burbu-lais netaškytų jūmus į akis, o paskui patįs suaugęs ir su-sipras, kur ką kalbėt. Tu-mi aus vyrukas "Draugo" nenužemino, tik save pasta-tė už nieką. Žmonės "Drau-gą" myli, ir jis visada bus mūsų "Draugu". J. K.

GRAND RAPIDS, MICH.

Paskutinės dvi savaites buvo čia daug sujudimo tarp vietinių lietuvių. Pir-mutinė ir nepaprasta sensa-cija tai buvo prakalba Dr. Graičiūno iš Chicago apie alkoholį. Daktaras priėmęs užkvieta vietinės blaivi-ninkų kuopos, atsilankė pas mus 19 šio mėnesio ir Diev-

jam padėk už jo gražių pra-kalbą, papuoštą ilustracio-nimis. Žmonių priejo tiek daug, kad ruininga salė šv. Jurgio vos galėjo visus sutal-pinti. Daugumas turėjo sto-vėt stati, nes kedžių neužte-ko. Per pusantros valandos daktaras užėmė visus taip, kad salėje buvo tyku, kaip bažnyčioje. Vieni tik salu-ninkas J. neiškentė ir išsi-žiojęs (nes jį vieną beveik ir turime) pradėjo rėkti, bet kada poliemonas užgėlė jam ant sprando, tai ir tas susivaldė.

Kalbėtojas puikiai per-statė vodingumą alkoholio ant žmogaus vidurių ragin-damas ypač jaunomėnę pa-mest blogą įprotį ir praleist laisvą laiką ant kitokių nau-dingiesnių žaislų ir pasilinks-minimų.

Ar bus iš to kokia pasek-mė, ar ne, tečiau žmonės iš-girdo tiesos žodį iš daktaro burnos, o išgirdo taip aiš-kių ir stačių formų, jog jų atmintyje turi pasilikt ilgai.

Antras nepaprastas atsi-tikimas paskutinės dienos mūsų kolonijoj' tai buvo keturdešimties atlaida, ku-rie traukėsi nuo 20—24 šio mėnesio. Iš svetimų kunigų pribuvusių į pagelbą viet-niam klebonui buvo šie: kn. Cis, kn. Serafinas, kn. Ežers-kis ir džekonas Kriaučiū-nas iš Chicago, taipogi kn. Klionauekas iš Kenosha, Wis. Apie 500 žmonių prie-jo velykinės išpažinties, taipogi tapo sudrutinti pa-mokinimais, kurių buvo net penki. Vietinis.

WATERBURY, CONN.

24 kovo stritkaris užmušė ant vietos Juozą Kiburį 22 metų amžiaus. Kiburis buvo konduktorium ant stritka-rio. Mainant jam ženklą, pribabinatą prie galo, už-važiavo ant jo kitas karas ir sutriuškino ant vietos. Kovo 26 d. atsiliko iškilmingos laidotuvės, kuriose dalyva-vo daugybė kitų konduktori-ų uniformuose. Kun. P. Saurusaitis pasakė labai griaudų pamokslą, suminkš-tindamas tėvų širdis.

Ant tos pačios gatvės ne-seniai stritkaris mūlaužė ko-ją ir ranką Kazio Urbono vaikui, 6 metų amžiaus.

Darbai niekiek nesigėri-na. Žmonės dusauja be dar-bo. J. A.

HAVERHILL, MASS.

25 vasario mūsų mieste-lyje atsiliko balius Nemu-no Dainininkų, vadovau-jant p. Jankauskui, Lo-well'io, Mass., vargonininkui. Sykju buvo sušostas "Neatmezgamas Mazgas". Vaidino: D. Čiras, V. Valiu-kevičs, M. Stravinski, J. Truska, S. Džingelevičs, P. Jankauskas. Publikos prisir-inko pilna svetainė. Žmo-nės teatras labai patiko. Po vaidinimo choras padai-na-vo porą dainelių. Tuomet prasidėjo šokiai, bet per-traukose choras vis daina-vo ir džingino žmonių šir-dis. Visą vakarą apsieita gražiai ir padoriai. Tautietis.

CHICAGO, ILL.

Ketvirtąjį Gavėnios sek-madienį, Dievo Apveizdos bažnyčioje, buvo apvaikš-čiojami 40-ies valandų at-

laidai. Dalyvavo juose ku-ne visi, Chicago ir aplinki-nės, kunigai. Žmonių, ne-vežint į netikėtai prasidė-jusią žiemą, buvo visuot-ne tiek, kad senoje, netal-pioje bažnytelėje, ne visi galėdavo surasti vietą. Ku-nigai, atlaidais pasinaudo-ję, nutarė įsteigti Našlaičių Prieglaudą prie Šv. Kazi-miero Seserų vienuolyno Chicagoje. Tam tikslui, iš tarpo kunigų tapo išrinktas komitetas: pirmsėdžiū kun. M. Kriaučiūnas, vice-pir-m-sėdžiū kun. F. B. Serafinas, sekretorijūni kun. A. Skrip-ka ir kasininku kun. A. Sta-niukynas. Nutarta taip-pat tuojau tvirti Labdarybės Komitetus parapijose, ku-riu uždavinu būtu rinkti aukas, sužinoti apie našlai-čius, varguolius ir jų rei-kales užsiminti. Nutarta į-vesti bažnyčiose skarbonas dėjimui aukų "Našlai-čiams". Tuojaus, pradžiai, po penkis dolerius paauko-jo Našlaičiams šie kunigai: Kriaučiūnas, Matulaitis, Se-rafinas, K. Skripka, Kri-šas, Stefanavičius, Ežers-kis, A. Skripka, Kolesius-kas, Zaikauskas ir Cis. K.

MERIDEN, CONN.

"Draugo" 17 No. čia bu-vo rašo, kad pas mus dar-bas gerai eina ir kad darbas čia gauti lengva. Tai netie-sa. Darbas čia sunku gauti, nes kitos dirbtuvės net tret-i metai kaip stovi. Dėlto čia ir lietuviai neapsistoja, kad su darbo gavimu ne-lengva. A. J. Brinius.

NEWARK, N. J.

Kovo 16-tą š. m. "Žiburi-lio" draugija parengė pra-kalbą lietuviškoje Šv. Jur-gio Draugijos salėje. Žmo-nų prisirinko skaitlingai, buvo kono pilna salė. Pirmiausiai kalbėjo kun. Stak-nevičius, vietinis klebonas, aiškindamas daktaro Šliupo kalbas. Labai daili nupiešė, kad daktaras Šliupas žmo-nams kalba apie tikėjimo dalykus, apie kuriuos patė mažai supratimo teturi, o ne mokinia žmonių kaip užlaik-ke sveikata, kas būtų žmo-nams naudinga. P. S. Pra-nis kalbėjo apie Vilniaus gu-bernijos sulenkinimą ir apie kun. Tumo perkėlimą iš Vil-niaus. Po to Julijana Dank-šūtė deklamavojo eiles apie kunigo Tumo teismą. P. Prancevičius kalbėjo apie lietuvių ištautėjimą. P. S. Hiskys apie girtybės val-sius. P. K. Krusinskas kal-bėjo apie Vilniaus lietuvių radejimą ir apie Savi-vien-jimo R. K. A. naudingumą. Tuo ir pasibaigė prakalbos. Per prakalbas surinkta \$13.96 kun. Tumo Fondu-rtyčiams lietuviams švie-ti. J. D.

ATHOL, MASS.

Pas mus lietuviai kruta ir nemiega. Štai 30 d. kovo at-siliko pulkios katalikiškos prakalbos, kurias parengė 110-ta kuopa S. L. R. K. A. Kalbėtojai buvo ku kund-ai. Pirmas kalbėjo vietinis uirų klebonas. Kalbėjo trumpai, bet rimtai, pagr-damas lietuvius ir jų gyve-nimą.

Antras kalbėjo gerbia-masis mūsų kunigėlis J. J. Jakaitis iš Clintono. Tre-tis kalbėjo kun. J. J. Jankauskas.

ir dabartinį gyvenimą. Labai gražiai nurodė ir pagyrė katalikiškas organizacijas, ragindamas visus lietuvius prisijungti prie gerų draugijų. Į prakalbus prisirinko svieto pilna salė. Visi linksmai vakarą perleido, dėkavodami kalbėtojų gausiai rankų plojimu. Kad ir daugiau būtų tokių vakarėlių!

Kuopos Komitetas.

BAYONNE, N. J.

Kovo 30-tą dieną vietinė 60-ta kuopa S. L. R. K. A. parengė tautiškai politikišką prakalbą. Susirinko gana didokas būrelis moterų, merginų ir vyrų pasiklausyti, ką svetimačiai lietuviškose prakalbose kalbės. Nes apgarsinimuose apart kitų kalbėtojų buvo paduota du anglų, kuriuos Bayonne visiems gerai žinoma.

Prakalbos buvo gana užimančios, patiko visiems. Salėje užsilaike ramiai, kas pas lietuvius nepaprasta. Pranekevičius, paaiškinęs susirinkimo tikslą, paprašė kalbėti vietinį kleboną kun. M. Šedvydį, kuris paaiškino naudą prigulėjimo prie organizacijos, taipgi ragino prisirašyti prie S. L. R. K. A. 60-tos kuopos ir knygyno. Antras kalbėtojas p. K. Krusinskas, centralliskas raštininkas S. L. R. K. A., puikiai ir aiškiai apsakė galybę Lietuvos laikuose viešpatavimu D. Kunigaikščio Gedemino, taipgi D. K. Vytauto, Lietuvos puolimą sušigimavus Jagelai su lenkų karalene Jadviga, taipgi šiandieninius santykius lietuvių, ypatingai rytiečių su lenkais. Ant galo paaiškino stovį S. L. R. K. A. ir apie naudą prigulėjimo dieniems ir mažiems.

H. Mara, Bayonne's teisėjas, anglas, savo kalboje nurodinėjo reikalingumą ateiviams pasilikti šios šalies piliečiais, jeigu kuris apsigyvena čionai Amerikoje ilgesniais laikais.

M. Cronin, airis, vadas demokratiškos partijos Bayonne apeliokės, nurodinėjo reikalingumą apšvietos, kurią čionai Amerikoje gyvenant galima lengviau pasiekti, pavyzdžiui, kad ir ykartinėse mokyklose galima puikiai prasilavinėti, kas prie to turi norą. Toliau vėlino visiems ateiviams dar neturintiems pilietiško požiūrio skubinties kuogreičiausiai tuo pasirūpinti, nes toliau bus daug sunkiau pastoti Surienyčių Valstijų piliečiais, o kas nenori likties piliečių, sako, tokius ateivius reikėtų išvyti iš Amerikos, nes jie yra vien tik išnaudotojai šios šalies.

Pasibaigus kalboms pirmininkas J. Pranekevičius padėjo kalbėtojųs taipgi publikai, už gražų užsilikimą. Dar galop paragino moteris ir merginas skaitlingiau rašyties prie moterų draugijos, tik neseniai susitvėrusios.

Bayoniškiai darbuojasi tarpe savųjų, kad koki nors būdu padauginus skaitlių sąnarių, nes tada būtų lengviau užlaikyti savo rengiamą knygyną, kuriam pradžiai jau pradėta. Surinkta keletas centų, už kuriuos parsitraukta iš Lietuvos sekantys laikraščiai: "Šaltinis", "Viltis", "Vienybė", taipgi užsakyta "Draugija" ir "Lietuvaite". Tik

visa nelaide Bayonnės lietuviams, kad neturi savo svetainės, nėra kur susirinkti; svetur neparanku.

Bayoniškiai.

NEW HAVEN, CONN.

Norint šis miestas skaitosi didžiausiu Connecticut valstijoje, vienok iš lietuviško pudyto mažai kuo galima pasigirti. Norint skaitoma, jog lietuvių gal būti apie 12—15 šimtų asmenų, vienok kadangi miestas nemažas ir lietuvių išsisklaidę po visus kraštus, tad ir skaitline sunku sužinoti. Randasi čia keletas pašelpinių draugijų ir kuopų ir jau pora metų kaip susitvėrė parapija. Išpradžių labai žmonės simpatizavo ir aukėjo, bet kad kunigo nėra, tai ir vėl apsisusto. Pastaruoju laiku pribuvo į šią dieceziją kun. Pankauskas iš Forest City, Pa., ir apsisusto Waterbury, Conn., pas kun. Saurusaitį. Pajutę New Haven'iečiai, norėjo gauti pas save, buvo kelis kartus pas vyskupą, bet vėl tu — vyskupas paskyrė į Bridgeport, Conn., nes ten lietuvių turi bažnyčią tik kunigo neturėjo. Ansonios lietuvių, taipgi nori gauti kunigą, nes jie jau lota ant bažnyčios turi išmokę. Matoma Naujoje Anglijoje trauksta lietuviškų kunigų.

Lenkai šiame mieste gana gerai darbuojasi santaikoje. Pavyzdin: Į kelis metus išmokėjo bažnyčios paskolą apie 40 tukstančių, dabar pirkto kitoje vietoje didelį plotą žemės, bažnyčiai, klebonijai ir mokyklai; taipgi kitur pirkto plotą žemės svetainė. Pas mus, lietuvius, tai vis lyg ir atbulai, — jei vieni ką sumano, norint ir geriausią daiktą, tai kiti priešingi ir taip nei vieno nei kito daikto nuosekliai nenuveikia.

Svetimačiai apie lietuvių mažai ką nežino — daugiausiai vadina "poliakais". Jeigu kartais teismas buna kokio lietuvių, tai dienraščiuose įveda, kad "Lithuanian", ale dažnai ir ten lenkais krikščijai; na, ale iš kur gali ir žinoti? Lietuviai čia jei parengia prakalbas, bažnyčių, tai ir viskas! Butų malonu matyti, kad dr-jos užkviestų Seimą, bent katru Susivienijimo, ateinantiems metams, o tuomi ne mažai pakeltų savo vardą. Miestas gana švarus. Namus, viešus po kity, vis stato naujausios mados. Taipgi yra projektas statyti naują pačią už \$800,000.00, taipgi naują stotį nemažiau 1 milijono dolerių (\$1,000,000.00), išvest tunelius po žeme ir t.t. Miesto naują knygyną jau užbaigę statę ir žada atidaryti nuo 1-mo balandžio.

Į keliatų metų New Haven, bus gana puikus miestas, pasipuošęs naujos mados plunksnomis.

Reikėtų tik lietuviams, pasilaikyti vienybės ir koki nors darbą pradėjus bendrai dirbti.

J. F. Kaslauckas.

SHEANDOAH, PA.

Ketvirtame Sekmadienį, t. y. 26, 27—28 kovo šv. Jurgio lietuviškoji bažnyčioje buvo 40-ties valandų atilaidai. Dvasiškon pagelbon vietiniui klebonui pribuvo sekantieji kunigai: S. Pantienius ir jo vi-

karas M. Durickas iš Mahanoy City, Pa., J. V. Kudirka iš Kingston, Pa., G. Inčiura iš Wanamie, Pa., C. Polijanskas, J. Servetka, Olesinskas ir du vietiniai lenku: kun. T. Grembovski ir kun. L. Stachoviez. Išpažintį atliko didė daugybė svietelio.

Pamokslus sakė šie kunigai: Pantienius, Durickas, Polijanskas, Kudirka, Inčiura ir pralotas Masson, atsiųstas vyskupo; jis pradėję ir aiškino, kad pamestų žmonės vaidus ir ergeilus, parapijoj pradėtus, kurie jau traukiasi ilgokas laikas ant neaukos pašėpinių parapijiečių.

Shenadorietis.

PITTSFIELD, MASS.

Darbai pas mus sumažėjo. Dirbame po keturias dienas; yra viltis, kad netrukus darbai pasitaisys. Pergavėne žmoneliai užsilaikoma, bet kaikiurie su degline vis nenori atsisveikinti.

Balandžio 3 d. lankėsi pas mus kun. J. Jakaitis klausyti velykinės išpažinties

J. J.

Iš Visur.

RUSIJA.

Kynai pristoję ant visų Rusijos reikalavimų. Todėl karės nebus. Mongolija, tokiu būdu, pasiliks Rusijos įtekmeje ir arbatos monopolis, kurs taip rupėjo Rusijos pirkliams, bus sugriautas.

AUSTRIJA.

Austrija susimanė padidinti savo laivyną. Pareikla lauta nuo reichsrath'o 105 mil. dolerių tam tikslui ir dar pasakyta, kad to neužteks. Paaiškinta, kad Austrija niekaip negalinti užsilikti užpakalyje kitų valstijų. Čekai pakėlė tokį trukmą ir tokią netvarką parlamente, kad parlamentas tapo paleistas. Netrukus bus apskelbti nauji rinkimai.

MEKSIKO.

Kilo gandas, jog netrukus pasidarys didelės atmainos. Senas kabinetas tapo paleistas ir paskirtas naujas. Iš senų ministerių pasilikto tik vienas Jose Yves Limantour, kursai ir padarysias visas reformas. Užsienių dalykų ministeriu pasilikto buvusis ambasadorius Washington la Barra. Neseniai Limantour turėjo ilgesnį pašnekęšį San Antonio su seniu Madero, maistinių vado Francisco Y. Madero tėvu. Už mėnesio žadanti įvykti santaika. Sugrįžus romybei Diaz atsiskyrė ir busią nauji rinkimai prezidento. Tokiu būdu įvyksiančios jau seniai pagaidaujamos atmainos.

ISPANIJA.

Canalejas'o kabinetas atsisakė. Ministeriai nesutiko tarp savęs dviejuose daiktuose: kaip numalšinus sukeltas išnaujo agitacijas dėl Ferrer'o nužudymo ir kaip sustabdyti priešvalstybinius kurstymus kare-

vių tarpe. Nuomonės buvo taip priešingos viena kitai, kad kabinetui nepasilikti niekas kit, kaip atsisakyti nuo vietos ir palikti kitiems išrišimą tų opų klausimų. Canalejas užstojo po Moret'ai. Moret'o kabinetas jo perdaug nostyties su respublikiniais ir revoliucionistais. Kad įtikus radikaliams, Canalejas pradėjo kalbintis prie bažnyčios. Ji, šai tai pertraukė susisėdimus su Vatikano ir buvo belandus uždėti naujus patus ant vienuolyno, tačiau pats buvo priverstas atsi-traukti nuo scenos.

Spėjama, kad Canalejas'o įpėdiniu bus žiaurus generalas ir dar žiauresnis katalikų bažnyčios neprietelis Weyler.

JAPONIJA.

Ciecorius Mitsuho pasiuntė prezidentui Taftui ilgą telegramą, kuriame išreiškė geriausius linkėjimus Suv. Valstijoms ir papelkijimą bepaminėms pasakoms apie karę. Tokiu būdu kalbos apie pavojų iš Japonijos pusės tapo nutildytos.

VOKIETIJA.

Kanelieris Bethmann-Hollweg apreiškė reichstage, jog apie sumažinimą apsiginklavinimų ir įvedimą trečiųjų teismo nei kalbos negali būti kol žmonės bus žmonėmis. Stipresni vis slogis silpnesniuosis, ir jeigu stipresnysis apsisileis, tai tu jau atsisiras už jį stipresnis, kurs pradės jį spausiti. Todėl ir vokiečiai negali nustoti ginklavės, nes apsiginklavinimas tai geriausias romybės užtikrinimas.

Naujienos iš Amerikos.

Teisėjas prieš teismą.

Toledo, Ohio. Mykolas Donnelly, apskrities teisėjas paviete Henry, tapo pripažintu kaltu visokių apgavystėjų, papildytų kuomet jis buvo prezidentu kompanijos Ohio German Insurance Co. Nors teisėjų nusprendimas dar nepagarsintas, tačiau visi žino, kad Donnelly laukia sunki bausmė — keliolika metų kalėjimo.

Juokdarys teisėju.

Indianapolis, Ind. Garbus Amerikos humoristas George Ade tapo išrinktas prisiekusiuoju sudžia. Juokdarys krečia sau šposus iš to urėdo, kad net jo draugai — teisėjai už šonų tur laikytis juokdamies. Nei aštriančiaus sudžia negali rirtume ištrivoti. Gavęs du dolerių už dieną, Ade pasigyrė pirmą syk uždirbęs pinigų taip lengvai. Tą uždarbį tuoj atidavė vaikams, kad nusipirktų boles ir linksnių žaislų už jo sveikatą.

Politika stumė jį prie saudybės.

Hackettstown, N. Y. Nušizūdė čia miesto majoras S. C. Sigler, kalvis. Pasikūrė savo kalvėje, o iš palikto šeiminiai laišku pasižino, jog pasidarė sau galą, nes negalėjo pervaryti miesto

Vieni namie

rodoje visų reformų ir pagerinimų, kuriuos buvo užmanges. Sigleris buvo žmogus sąžiningas ir geidžiautis labo visuomenei. Papuolessi išnaudotojų ir apgavikų draugijon negalėjo sutikti su jų nuomonėmis ir beveik jo nušizudyti.

Teisėjas O'Gorman senatorium.

New York, N. Y. Federališkuoju senatorium nuo New York valstijos ir vietų mirusiojo Depew išrinkta sudžia James O'Gorman. Kova už senatoriaus krešė buvo ilga ir sunki. Naujas senatorius yra demokratas, tačiau dauguma legislaturės republikonų už jį balsavo.

Turtingas vagis.

New York, N. Y. Gyvena čia tulas Iz. Konik, turtingas vaizborius vertas bent šimtų penkiasdešimtų tukstančių dolerių. Pastaromis dienomis sugauta jį ir jo šonų, 15 metų amžiaus, bevaigiančius prokes iš didelės krautavės. Vyresnysis Konik turėjo punda visokių raktų ir kitokių, vagiliams naudingus, prietaisus, su kurių pagalba jie dasigandavo į svetimus bustus ir krautaves. Teisėjas pasiuntė sunų į pataisymo namus, o senį Koniką liepė uždaryti kalėjime iki teismui.

Moteris stato savo kandidates.

Elindale, Kansas. Iškovojusios sau balsavimo teisę, vietinės moterėlės suorganizavo savo tikieta ir pastatė kandidates visiems urėdams. Vyrai-kandidatai, žinoma, ir-gi norės laimėti, o moterims nenusileidžiant, gali kilti politiškos riaušės. Lygybės ieškotojos visados juk pasirenge į kovą.

Pavogė vyrą.

Toronto, Kanada. Tulas A. Antonovas, bulgaras iš Makedonijos, laikė prie East King gatvės mastinių prekių krautuvėlę. Pastaromis dienomis sustoję prie jį automobilis, o važiuavęs jie juo keli vyrai iššaukė Antonovą laukan. Nepažvelgiančiam nieko blogo bulgarai prisiartinus prie au-

tomobiliaus, nepažįstamieji įtraukė jį greit nuvažio ant geležinkelio stoties, sėdo trukin ir išvažiavo Buffalos link. Nuo to laiko apie Antonovą nieko negirdėta. Policija uoliai darbuojasi, kad jį suradus ir sugrąžinus susirūpinusiai ir nuliudusiai jo šeimynai, o prasikaltusius kad atsakančiai nubaudus.

Žemės drebėjimas.

Little Rock, Arkansas. Jautėsi čia smarkus žemės sudrebėjimas, kuris, didesnių jėgų nepadares, išvarbė namuose rakinčis ir sukulė indus. Žmonių nei vienas nebuvo sužeistas, vien mo persigandimo nekurie serga.

Pabrikas sudegė.

Lanville, Ill. Sudegė čia dirbtuvė darbinų kelnų, taip vadinamų "overalls". Nuostolių padaryta į apie 175 tukstančių dolerių.

Kalėjimas už supuvusių

kiaušinių pardavinėjimą.

Philadelphia, Pa. Vienas vietinių vaizborių turėjo proto apgaudinėti savo kastimerius: parduodavo jiems pagedusius kiaušinius už šviežius, kurie nevienam, juos valgiusiam dikčiai užkenkė. Taigi patraukta pardavėją teismui, o iš teismo runų nugabenta gudruolis kalėjiman trims mėnesiams. Ten atsirgus jam užperėti kiaušiniai.

Alabamą aplankė cyklonas.

Mobile, Ala. Aplankęs Alabamą valstiją cyklonas pridirbo daugybę visokių jėgių: miestelį Gainesville snlygino su žeme, visame Monroe paviete sugriovė daug namų, išlaužė girias ir priplakė jayus. Žmonių tečiaus nežuvo nei vienas, nors nemažas skaitlius sužeista. Tikimasi visus paveiksiant. Medžiagiški nuostoliai dar neapčiuopta, bet spėja sieksiant juos šimtus tukstančių dolerių.

21 metų mūšas nuošlymų pradėjo.

Pittsburg, Pa. Pereitą savaitę vietinė policija suarė-

tavo garsų sukėjų Charles D. Sheldon, pabėgusį iš Montrealliaus, Kanada. Į trumpą mat laiką jis nelegališkai bankinėje apyvartoje praleido ant visokių spekulacijų du milijonus (\$2,000,000) dolerių svetimų pinigų, jo "bankoje" sudėty. Vietiniai vyriausybės atkreipus atidą į Sheldoną bizni ir pareikalavus smulkmėms atskaitų, jis staiga dingio. Kanados policija tuojaus apskelbė dešimtis tukstančių dolerių dovanų tam, kuris jį surastų. Žinoma \$10,000 kiekvienam pinigais, taigi atsirado daug uolių ieškotojų, vienas kurių ir laimėjo, nes atrado Sheldoną Pittsburgu.

ABEJINGAS.

Žmogus, kuris abejoja apie kiekvieno daikto teisingumą, vadinamas yra abejingiu. Jo negali įtikinti niekas, net visų teisingiausias ir užsitikimas žmogus. Vienas yra tik budas jo užtikinimui yra tai leisti jam pačiam surasti teisingumą. Mažas pavyzdys: Jos. Triner, gerai žinomas išdirbėjas Trinerio Amerikof'ko Elixiro iš Bitter Vyro nori parodyti vertę šitō vaisto, vartojant po mažą truputį, ne kaip pirmiau vartodavo po daug. Abėjingieji dabar yra geriausias laikas persitikrinti, kad nuo nemalono, anemijos, nerviškumo, apsinikinimo kvėpavimo, galvos skaudėjimo, širdies degnimb, netekimo apetito, skaudėjimo kakto, šitas vaistas yra atsakančiausias, nei atneša greitą pagelbą. Aptiekose Jos. Triner, 1333 — 1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Praieškau dēdės Augustino Bariso, Kauno gub., Šiaulių pav., Baisagolos par., Maniūnų sodžiaus. Daug metų gyvenė Elizabeth'e, N. J., o dabar nežinau kur. Kas žinote apie jį, praneškite Pranuui Barisui Box 375 Johnston City, Ill.

21 kp. So. Boston, Mass. — 9 d. balandžio, 1-mą val. popietų, tuoj po mišų.

DRAUGAS

(THE FRIEND)

Katalikizmo Laikraštis

Pasirašyti Amerikos Lietuvių

Katalikų Reikalams.

— Organas S. L. B. K. A. —

Užrašyti: Wilkes-Barre, Pa., kas ketvirtadienį.

A. L. B. K. K. Sąjunga — Leidėjas.

Kun. A. Kaupas — Redaktorius.
U. Angulius — Užvaldėtojas.

Vienos korespondencijos ir kitos raštos reikia siųsti pas:

Rev. A. Kaupas,
64 Church St.,
Pittston, Pa.

Vienos pinigų, ar tai pranešimų, ar tai už "dėdėlius" ar už apsigarbinimus ir t. t. reikia siųsti toliau adresu:

"DRAUGAS"
314 E. Market St.,
WILKES-BARRE, PA.

Ar bus tai spausdinimas konstitucijos, ar plakatų, ar tikslų ar kitokių, tai panašius reikalus, reikia visada kreiptis tuo pačiu adresu:

"DRAUGAS"
314 E. Market St.,
WILKES-BARRE, PA.

Redakcija pasilieka sau teisę išimti, trumpinti arba atmeti visus pranešimus raštas.

Laikas ir vieta raštų talpinimo pildoma nuo redakcijos.

Atminties rankraščiai nėra grąžinami redakcijos išlomis.

Rašyti reikia tik ant vieno puslapio, paliekant platus tarpus eilėms. Popierius nėra ko galintis, nes korespondentams ir bendradarbiams rašant ant abiejų pusių, da-gi smulkiais raidėmis, redakcijai labai dainai priklauso porašinėti atvirkstus raštas.

Nesina, kad raštas būtų artimiausias numeris, rankraštis reikia pristatyti apskaitin ne vėliau, kaip 9 valandą lyryto antro šilumės (utarnike).

REDAKCIJOS PASTABOS.

Neseniai kai kurie New Yorko dienraščiai apskelbė sensacijingą žinią, kurią "Independent" atkartojė ir pridėjo nuo savęs pastabą. Štai "Independento" žodžiai:

Pirm trisdešimt vienu metų viena moteriškė padarė apžadus niekados nežūrėti į vyro veidą. Praeitį savaitę jos tėvas numirė, bet visą tą laiką jina jo nematė, nors jisai gyveno tik keliomis varšnonis nuo sienų, kuriose jina buvo uždaryta. Šiuo ilgu laiku jina retkarčiais kalbėdavo su savo tėvu, bet už storos palos, kuri kabojosi tarp jos ir tėvo. Bažnytinė valdžia, kuri tokį apžadą užkrovė ir jį patvirtina, nuėmė interdikta ir leido jai dalyvauti laidotuvėse. Tokiame apžade nėra tikėjimo. Toks apžadas yra nemoralus, nežmoniškas ir dėlto nekrikščioniškas.

Tuoju "America" patarskubino paaiškinti:

1. Jų nei viena vienuolė nedaro apžadų nežūrėti į vyro veidą;

2. Jų viršmūtoji vienuolė per dvidešimt penkerius metus priiminėjo pas savo tėvą kas antra savaitė ir žūrėjo į tėvo akis, kaip šiur kiekviena kita duklė į savo tėvą;

3. Jų užsidiarymas vienuolynas nėra dar išsivadėjęs nuo laisvės. Yra žmonių, kurie labiau mėgsta laisvę sa-

vo namuose, nekaip laisvę gatvėse. Tokiame padėjime randasi vienuolės;

4. Vienuolė šnekėjosi su savo tėvu ne retkarčiais, bet mažų mažiausiai 700 taisy dvidešimt penkeriais metais. Tarp tėvo ir dukterės nebuvo jokios storos palos, buvo tik grotelės, kaip tai Gerojo Ganytojo vienuolių regulos reikalauja;

5. Bažnytinė valdžia neverčia prie tokių apžadų, nei jų nepatvirtina. Pagaliau vienuolė visai nei nedalyvavo savo tėvo laidotuvėse.

Perskaitęs "Americos" paaiškinimą, "Independent" atšaukė melagingą žinią, išreiškė apgailestavimą, kad ją buvo padaręs, ir nuoširdžiai padėjo "Americai" už tiesios parodymą.

Tai vyriškai. Bet ne taip darosi pas mus.

Anna, "Tėvynė" neseniai užgynė, kad Biriukovas yra parašęs Tolstojaus biografią, o kad "Lietuva" parodė, jog toks Tolstojaus biografas ištisų yra ir jog jo veikalas randasi net angliškame vertime, "Tėvynė" plunksnalaužis pradėjo plūsti ir kloti. Keista!

Dar keistesnis atsitikimas. "Keleivis" tyčia pamelavo apie vieną kunigą. Patrauktas teisman, prisipažino prie kaltybės. "Draugui" padavus apie tai žinią, pavadino "Draugą" melagiu, o kad "Dr." pristatė teismo sekretoriaus liudijimą, vis dar bandė išsisukti "melagiais".

Bet keisčiausias atsitikimas su "Kova". Neseniai tas organas padavė surašą didžiųjų raidžių (M. S., A. B. ir t. t.) atstovaujančių slaptingus kunigus, kaltinamus už visokius begėdiškus prasikaltimus. Žinios buvo paimtos neva iš vieno Paryžiaus laikraščio, kursai tešdau — idomu! — neišdriso surasti nei vieno tokio prasikaltelio. Pranezijoje (greičiausiai bijojosi patraukimo teisman už apšaukijimą). Kiekvienam aišku, jog tokiais "faktais" galima operuoti labai plačiai, jei kas, žinoma, turi labai plačią sąžinę, o gėdos neturi nei truputėlio.

Tai-gi "Draugas" paveldėjo sau paimti žinias iš "Balt. Dramblio" apie protestuotojū kunigų prasikaltimus ir iš "Manitobos Žiurono" — apie socialistų nemoraliskus darbelius. Tikslas suprantamas bent kam — parodyti, jog "Kovas" informacijos apie katalikų kunigus turi tokią pat vertybę, kaip ir "Balt. Dramblyje" ir "Man. Žiur." paduotosios žinios, vadinasi, neturi jokios vertės.

"Kova" tuotarpu, turbūt nežinodama, kaip išsisukti iš painedu padėjimo, pripažino "Balt. Dramblio" "žinias" faktais, tik pasipriesino "M. Žiur." nuomonei, kad socialistai skelbią laisvąją meilę.

Ir dabar suprask žmogus: ar "Kovas" vedėjai neturi nei mažo vaiko supratimo, nes ir mažam vaikui aiškus raštėlis: "Kokie žmonės nemoraliskiausi" tikslas, ar "Kovas" redakcija, nenorėdama palydėti savo prestižo, apsimetė nieko nesuprantančia ir savo skaitytojams teškė paaiškinimą, kur sa neužganėdina nei mažo vaiko.

Panašius šposus tegali išdarinėti vien... cieilikai.

Ponas A. B. Strimaitis ("Tėv." No. 12) nesutinka su mūsų "atžagariu" pritakymu Gresham'o įstatymu prie draugijų gyvenimo. Gaila, kad p. S. neperskaitė mūsų raštėlio kėlis sykius pirm rašysiant savo kritiką. Mūsų pastabos siekis buvo visai kitoks, nekaip tas, kurį mums pakiša Schuykill Haven'o publicistas. Rašėme apie teoriją, o p. publicistas apskelbė, buk "Draugas" susimanęs "gerus" žmones padaryti "blogais". Mat žmonių negalima, esą, lyginti prie obuolių arba bulvių, "kurios supylus vienon bačkon, be abejonės, blogieji, supuvusieji paverstų gerus, sveikuosius į niekus". Bet, gink Dieve, apie supiltus į vieną bačką (suprask: organizacijų) žmones: gerus ir blogus — taip pasakyti būtų klaida. Kas tie "gerieji" ir kas tie "blogieji", paaiškinta taip, kad tie žmonės, kuriuos "Draugas" pavadino gerais, yra blogi, o tie, kuriuos "Draugas" pavadino blogais, yra geri, da-gi tobulintojai draugijinio žmogaus gyvenimo. Pripažindami nepaduota. Yra vien šauksmai: "Negalima vadinti tokių žmonių blogais, jeigu jie nepadarė niekam jokio blogo, nors jų ypatiški persitikrinimai ir nesutinka su "D." pastabu rašytojo persitikrinimais". "Jie yra dori žmonės; jų darbai neša labą draugijoms ir abelnei visiems". "Iš jų darbų pažinkite juos!"

Taip deklamuoti galima netik ant pusės, bet ir ant pusantro šimto puslapių. O argumentų kaip nēr, taip nēr.

P. Str. nepatėmijo, jog "Draugo" raštelyje buvo apskaita atskaita oligarchijos rolė partijų, draugijų, net visuomenės gyvenime. Oligarchija sako: "mes" ir suprantu tuo žodžiu: "visi". Jeigu pav. kur parapija valdo oligarchija, ten oligarchijos "mes" vistiek, ką "parapija". Jeigu kas parodo oligarchijos blogus darbus, tas jau eina prieš... "parapiją". Žinoma, buty didžiausiu prasikaltimu pasakyti, kad "mes" — "visi" — oligarchija susideda iš egoistų, pasiputėlių, ieškančių tik savo naudos intrigantų, žodžiu, iš blogų žmonių. Nesistebime todėl nei iš p. Str., kad "Draugo" žodžius prisimė prieš savę ir prie saviškių, pasigyrė, kad tokie žmonės (suprask "oligarchai") esą geriausi žmonių draugijinio gyvenimo tobulintojai, ir visą bėdą suvertė ant "persitikrinimų"; pastabų rašytojas, girdi, pavadinęs juos blogais dėlto, kad jų įsitikinimai nesutinka su pastabų rašytojo įsitikinimais. Tai mat: blogieji, tokiu manevru, padaryti geriausiais, o "blogio" epitetą padovanotas pastabų rašytojui. Tik vat toks manevras senas, kaip svietas, ir geidžiamojai tikslai neatsiekė. Sugavo šeiminingas vagį už rankos ir vedasi į policiją. Teisme vagis teisinasi, kad šeiminingas jau seniai turi kerštą prieš jį, nes jų abiejų nuomonės nesutinka, todėl, girdi, aš nekaltas, bet kaltas šeiminingas, nes noris mane įvesti į bėdą. Tešiau teismas liepia kaltininkui uodega nevinguoti, bet aiškiai atsakyti į klausimą: ar vogei ar ne?

Panašime padėjime at-

sirado p. Str. Bet tai nei pastabų rašytojui nei pastabų skaitytojams neidomu. Yra svarbesnis daiktas, apie kurį bus tuoju kalba.

Štai jeigu p. Str. skaitytu mažiau agitacijinių, vadinasi, hemokslų brošūrėlių, o daugiau rimtesnių laikraščių ir platesnių vadovėlių, tai žinotų, jog labai neseniai pasirodė Roberto Michels'o knyga apie oligarchijų rolę politiskose partijose. Susipažinti su tos knygos turiniu p. Str. būtų naudinga, kad ir dėlto vieno, kad parašė ją ne atžagareivis ir ne klerikalas, nei net buržujas. Jos autorium yra tyrys tyriausias socialistas. Oligarchiją (t. y. valdžią mažesnio ar didesnio ratelio vadovų) kiekvienoje partijoje — ar jis bus monaršiška, ar aristokratiška, ar demokratiška — p. Michels vadina sociologijos "geležiniu įstatymu". Nuo to įstatymo negali išsisaugoti nei socialistų partija. Michels randa tris šaknis isivyravimus oligarchijos partijų gyvenime: — atskirų asmenų psichologijoje, minios psichologijoje ir stiprios partijos organizacijos butinume. Partijos vadovas atjaunčia savo svarbą, o jeigu isigau-na į valdžią, pamaži įgija norą laikyti tą valdžią savo rankose kuolgiausiai. Minia, pati sau paleista, nieko naudingo nei protingo negali nuveikti, todėl ieško vadovų, pasiduoda partijos valdžios rutinai ir išreiškia dėkingumą tiems, ką kaip norints nukentėjo už "reikalą". Gi išreiškia dėkingumą tuo, kad padaro juos savo viršininkais. Galop, partijos nariams dauginantės ir jai plačiai platinantės po tolimesnius plotus, reikia butinai organizacijos, reiklia vadovų—valdininkų.

Sudėk tą viską į kruvą, o pamatysi, dėlko demokratiškiausi net socialistai be oligarchijos negali apsieiti ir dėlko socialistams sunku išlysti iš po oligarchijos letenos, dėlko Bebel yra vadinamas "kaizeriu", dėlko socialistai nesivaldo patys save, bet valdo juos įvairūs kurstytojai, publicistai, listai ir t. t. Žmoneliai norėtų išsilausti iš po letenos, bet oligarchija užreklia: "Mes" — tai "visi", o "jus" — tylėkite!... Taip dalykams stovint, Michels'o nuomone, ateityje socialistai (suprask, socialistų oligarchija) politiskose kovose gali buti pasekmingi, bet socializmas — niekados.

Jeigu p. Strim. žiurėtų į mūsų "pastabas", kaip į bandymą (gal nekartą ir nenusišokusį) išrišti nevieną deginantį klausimą, o ne kaip į norą užgaulioti nesutinkančius su mumis asmenis, tai gal rastų jose modžiagą rimties svarstymams ir tie svarstymai gal išvaikytų nevieną debesėlį nuo jo kad ir nelabai plataus regračio. Jeigu tas pats p. Str. išdrįstų pažūrėti daiktams į akis ir pabandyti iširti juos tokius, kokiais jie ištisų yra, tai gal atsidarytų jam akys neviename dalyke. Pav., dabartinį bruzdėjimą S. L. A. jisai išaiškintų sau labai lengvai. Jis pasakytų sau, kad oligarchija atsirado pavojuje ir bando apsiginti nuo užpuolikų, kuriems rupi ne tiek Sus. labas, kiek išvaikyti oligarchiją ir patiems palikti jos vietą. Toliau jis pa-

maštytų sau, kad ligšiol oligarchijai sekasi užsilaikyti savoje pozicijoje, nes turi savo rankose galingus įrankius: teisę neduoti atsiliepti, teisę suspenduoti ir t. t. — bet (ateis jam į mintį) kažniškai bus seime? Ir čia, apsvarstęs regimus faktus šaltai, galės pasakyti, kad ir seime oligarchija paima viršūnę. Savo nusiraminiui galės atsidusti: Pasaulyje, taip visados darosi! — ir saldžiai užmigti. Pirm pradėjus sapnuoti galės dar paklausti trumpu atsiminimu, jog prieš oligarchiją kelia balsą net organo redaktoriaus, vadinamas organizacijos prezidentu senu vaiku ("Aiškintis prieš senus vaikus iš senų bobelių pasakų — tai darbas, kurio aš ne-užsiimu"). — K. Vidikas, "Tėv." No. 12), bet ir čia dar suspės jam paaiškėti, jog tarnas, kurs žino, jog greitai bus pavartytas iš tarnybos, dar prieš išeisiant rododantis...

Atsipašome, gal p. S. visai taip nemastys nei nieko nespauos... Taip jau jo dalykas. Šiuo žygiu ačiu Schuykill Haven'o raštiniui, jog savo straipsneliu suteikė mums progą truputį plaččiau pagvildinti pirmiau pakeltą klausimą.

Iš "Vilties" sužinome, jog kun. J. Tumas tik 27 d. vasario (senojo stiliaus) teišvažiavo į Laižuvą klebonauti. Stotyje atsiveikino su juo didis burys draugų ir bendradarbių. Gi pirmieji "Lietuvos Žinios" irgi atsiveikino su "Vilties" įsteigėju, tik savotiškai: pavadino jį dvasios vergu. Pavadino jį tokiu vardu gal dėlto, kad nusistebėjo iš trukšmo, koki sukėlė pripažintojo veikėjo atšaukimas iš Vilniaus. Tiek užuojautų, tiek pritarėjų, tiek šalininkų! — bent kokiam pirmieviui buty iš to seniai apsisukusi galva, ir pirmievis buty gal lėjęs įlysti į Boulanger'o kailį — bet kun. Tumas nei nemanė pradėti "kovos". Dėlto jis ir "dvasios vergas".

Bet tas "dvasios vergas" savo buvimo Vilniuje laiku padarė lietuviams daug gero, nekaip visi Vilniaus pirmieviai kruvon suminti. Kun. Tumo įtekmė buvo labai naudinga netik tautos reikalams (kovoje prieš lenkintojus), bet draugijų ir kitokių įstaigų gerovei. Vilniaus dviklesė mokykla, Mokslo ir Dailės draugijų namai, "Ruta" ir kiti dalykai ir dalykėliai gal šioje valandoje nestovėtų taip gerai, jei ne kun. T. pagelba.

Bet kun. Juozo nuopelnų nenužemys joks persekiojimas, joks pravardžiavimas. "Kun. Tumo fondas" yra tam aiškiausiai prirodytu. "Vilties" No. 26 apskelbta, jog fondan "rytiečiams šviesti" gauta 1037 r. 38 k., Kadangi dar bent keli šimtai yra sumesta, bet dar "Vilties" redakcijai neprisiusta, tai galima spėti, jog šioje valandoje nemažiau, kaip pusantro tukstančio rublių sudėta pakiliam tikslui — kelti tautinį susipratimą sulenkėjusiuose Vilniaus lietuviuose. Ir tai trijų mėnesių laikatarpiu! Juk tai prestižas, kurio pirmieviams pastaruoju laiku, dešimčiai labai pritruko... Nenorime sakyti, kad "L. Ž." ir tie, kuriuos jos atstovauja, ji kongresą.

yra graužiami pavydo, bet, mums rodosi, kiekvienam gali buti leista išsistarti, jog turbūt musiškieji pirmieviai perdaug nutolo nuo lietuvių tautos dvasios, kad tokius darbus, kuriems lietuvių visuomenė užjaunčia, vadina putros virimu, kad tokius veikėjus, kuriems prisiema nukentėti už visuomenės pagiriamąjį darbą pravardžiuoja dvasios vergais, kad galop lyg norėtų pašiepti pastangas, kurios turi tikslą lietuvių apgyventus pakraščius budinti iš tautinio miego.

BAGOČIUS PRIĖMĖ ŽYDŲ TIKĖJIMĄ?

Bostono žydų savaitraštis "The Jewish Advocate" (March 24, 1911) paduoda šitokią žinią:

"Utarnike, Kovo 14, Malden'o žydų mokykla iškilmingai apvaikščiojo "Purimą". Apie 150 mokinių susirinko į Malden'o synagogą; daugelis jų atsivedė savo tėvus. Pagiedota keltas tautiskų giesmių, vadovaujant p. Cass'ui, mokyklos viršininkui. Rabinas B. Boruchovas, kurs yra mokyklos sumanytoju ir vedėju, pasakė prakalbą. M. A. Cass, studentas Bostono universiteto teisių skyriuje šnekėjo apie prasnę ir vertę Purimo šventės, o F. J. Bagachevski (Bagočius?), kitas Bostono universiteto studentas, šnekėjo apie tautybės vertybę. P. Mickell ir keli kiti mokyklos nariai pakalbėjo apie dalykus, tinkančius Purimo šventei. Po apvaikščiojimo mokytojai, svečiai ir pakilesnieji mokyklos nariai, tarp kurių buvo p. ir ponis S. Solomon'tai, susirinko rabino Buruchovo namuose ir pavalgė "Sudo".

Kas tai? F. J. Bagočius, kursai išsivadėjo katalikų tikėjimo, kiho prie protestonų, dabar tapo žydų tikėjimo pasekėju? Kitaip juk buty sunku išaiškinti dėlko garsus F. J. B. butų dalyvavęs Purimo apvaikščiojime ir butų valges pas rabiną "sodo".

Iš "Lietuvių Informacijos biuro" veikimo Paryžiuje.

Ar dalyvauti mums tautiskam rasių kongrese?

Šitą klausimą aš pastačiau sau, kuomet dagirdau apie rengiamąjį Londone šią vasarą tarptautinį rasių kongresą.

Juk lietuviai yra skirtina nuo kitų rasė. Juk mus labai tankiai neatskiria svetimačiai nuo slavokų. Juk mus nuolat skaito tai rusais, tai lenkais. Tai tik patisai, kuomet gera proga užmaifistuoti, pasisakyti pasaulini, kas mes esam, parodyti savo skirtumą nuo kitų rasių ir tautų...

Šios ir panašios mintis nedavė man ramybės. Patyręs adresą biuro, rengiančio minėtą kongresą Londone, parašiau neseniai įsteigtojo Liet. Infor. Biuro vardu užklausa, prašydamas suteikti man smulkmeniškas žinias apie rengiamąjį kongresą.

Netrukus kongresą rengiantysis biuras prisiuntė man kongreso programą.

Rasių kongresas turi savo tikslu supažindinti, suartinti tarp savęs viso pasaulio rases (žmonių veisles); ypačiai Rytų su Vakarų.

Kongrese jau pasižadėjo dalyvauti žymūs atstovai saviršum 50 tautų. Kongresas žada buti labai skaitlingas ir įtekingas, nes atstovų tarpe yra daug užsirašiusių žymių mokslininkų, politikų ir diplomatu.

Pasirodymas lietuvių grotų kitų pasaulio tautų prindintų joms, jog lietuvių tauta dar gyva, jog ji yra skirtina nuo slavų ir vokiečių.

Žinoma, tokiame kongrese negalima pasirodyti tušiom rankom, reikia butinai priruosti tinkamą memorialą apie lietuvių tautos nuo kitų skirtingumą, noru luko jau nedaugliausiai lieka iki liepos (26-29 d.) tešias vis dar suspėjume. Žingaidu išgirati kitų nuomone.

LIETUVIŲ INFORMACIJOS BIŪRAS.

41, Boulevard des Batignolles, Paris (France).

Tikslas.

L. I. B. Paryžiuje tikslas pakelti Lietuvos vardą, netai užmirštą kitų tautų tarpe.

Būdas.

Rašant ir leidžiant tam tikrus raštus apie Lietuvą yvairiose kalbose; talpinant svetimačių laikraščiuose straipsnius apie Lietuvą; atstovaujant lietuvių tautiškose kongresuose.

Organizacija.

L. I. B. susideda iš vedėjų, raštininkų, išdalininkų, kelių veikiančiųjų, narių—korespondentų ir narių—rėmėjų.

Pastaba. Nariai—korespondentai šelpa L. I. B. savo raštais, o nariai—rėmėjai pinigais tinkamam raštų apie Lietuvą skelbimui ir jų platinimui.

Buveinė.

L. I. B. Buveinė yra Paryžiuje. Nariai—korespondentai — Londone, Berlyne, Ryme, Bruxellej ir kitur.

L. I. B. įsteigtas ant virš padoūtų pamatų Vasario 19 d. šiu 1911 m.

Vedėju yra Juozas Gabrys.

Raštininkas — Povilas Barys.

Išdinininku — Jurgis Kučinskis.

Veiklanchais nariais — ppp. A. K. ir Z. S. *)

SVARBU ŽINOTI.

Turime atspaudę. šv. Rožandžiaus tajemnyčias. Penkiolika tajemnyčių kainuoja 10 centų. Kalbantieji Gavenioje rolandių tajemnyčias paraštraukti tajemnyčias. Adresuokite:

"Draugas"
314 E. Market St.,
Wilkes-Barre, Pa.

*) Prašė neskolbti jų vardų.

Redakcijos atsakymai.

Ten buvusiam, Poquo-noc, Conn. Žinios paprastos, kasdieninės. Jeigu sv. Jono draug. nutarė į savo balių leisti vien savo narius su jų šeimynomis tai, mūsų nuomone, turėjo teisę tati padaryti. Jei tenai bus duodama (ne pardudodama) taip pat alus, tai jau tai pužanga prie geresnių santykių. Tai jau primena daugiau pasilinksminimą tarp sąvųjų, gegaužinę, jei kas nori, o ne betvarkį girtavimą.

A. Ben. Mahanoy City. Neturime po ranka šaltinių, iš kurių galėtume tuojau sužinoti, kur kanonikas M. Dankša gimė ir augo. Medininkai tai senovės Varnių vardas. Varniuose kitados gyveno Žemaičių vyskupas, tenai buvo ir katedra.

Abejojame, kad linotipas statytų vienu sykiu "ez" ir "dz".

Klausimai.

Meldžiu paaiškinti man per Tamsty gerbiama laikraštį šiuos klausimus:

a. Kodėl "Valparaiso universitetas" nesivadina kolegija, bet universitetu? Juk ten galima baigti tik klasišką ir scientifiką, ką kiekvienoje kolegijoje tas pats galima pabaigti?

b. Kodėl išėjo iš ten Dievą pamina po kojų: — vienai, taip vadinami "graduatai" arba "diplomatai". Augčiausiojo vardą rašė ir rašo su maža litera; antri ne pripažįsta Dievo buvimo, tretį niekina Bažnyčią ir visai plusta ant Jos tarnų — kunigų, ir t.t. ir t.t.?

c. Kodėl dabartinis laikas, nekuriu iš to, kurio viska, kas šventiausia yra kiekvienam katalikui širdiai, paniekinę ir paskui pabuvę metus — kitus "Valparaiso" "versitete", per įtekme nekuriu kunigų, tampa persitatyti vyskupui, o šis pasiunčia tiesiog seminarijon į kunigų mokykles?

d. Ką galima tikėtis, iš tokių mums busiančių kunigų? Pavyzdžiui: Vienas "versiteto diplomatas" tapęs perstatytas vyskupui, o tas paklausinėjęs iš nekurių šakų mokslo, žingeidingas taip pat buvo koka iš tikėjimo, ir paklausė: — Kada buvo paskutinė vakarinė? Atsako: Didžiojo Pėnyčio. Kitą duoda klausimą: Kas įstātė šventiausi Sakramentą? Atsako: Piltas. — Ką tai reiškia? — Petras. (Nenoriu išvardinti jo, nes tas jau daugumai žinoma). Kokios kunigijos mes susilauksime iš panašių aspirantų? Ir ką mūsų kunigija mano perstatydama tokius "graduatus"?

e. Kodėl nepriima katalikiškos kolegijos mokinių iš protestonų mokyklų ir dėl ko mūsų kunigija nori, kad būtų kitaip.

P. J. Trakšelskis.

Atsakymas.

a. Valparaiso mokykla vadina save universitetu dėlto, kad turi tokį čarterį. Bet ar ten pasiekiamas universiteto mokslas — į tai gali geriausiai atsakyti vienas, ką to mokyklą lankė arba lank.

b. Išėjusieji iš Valparaiso mokyklos išsivadą tikėjimo greičiausiai dėlto, kad ir jeldami niekį ko turėjo šurinkus artėjančios ir tikrosios žinios apie Valparaiso

lietuvių studentiją gal galima būtų parašyti charakteristišką veikalėlį, panašų į Poniakovskij'o "Bursą", bet čia reikia sąžiningo tardytojo.

c. Dėlko kai kurie kunigai rekomenduoją dvasiškai vyrišybei bedievius valparaisiečius, mes nežinome. Bent apie tai girdime pirmu sykiu.

d. Iš kiekvieno žmogaus galima tikėtis visko. Pradžiai ne visados lenia pabaiža. Buvo atsitikimų, kad geriausias klierikas tapo ne geriausiu kunigu, knomet negeras klierikas išėjo į pavyzdinę dvasišką vadovą. Tečiau tai ne regula. Kas eina į kunigus, kad pasinaudojus avelių vilnomis, ne nuvedus avelės išganymą, tas nevertas būti įšventintu į kunigus. Bet "vilkus" labai lengvai pažįsta seminarijkoje. Išeiti kunigais jiems sunku.

e. Negirdėjome, kad katalikiškoji kolegija atmetų kokį nors mokinių iš protestonų mokyklos. Mums rodo, kad tokie mokiniai yra priimami į kolegiją su ištiesiomis rankomis. Jeigu kokie kunigai pasirupina, kad protestonų mokyklų mokiniai taptų įleisti į katalikiškas dvasiškas seminarijas, tai jau dėlto, kad tikisi, jog iš to nepasidarys niekam nieko blogo.

M. Lakštūngalei, Haverhill, Mass. Ašiu, bet apie tą patį kas kitas pasiskubino pranešti pirmiau.

J. Bel., Lewiston, Me. Tokie ginčai niekam neįdomūs. Neapsimoka nei dėti laikraštį.

Priaiuntusiam "Sapną". "Sapnas Motinos Švenčiausios" ir t.t. yra gyvas humbugas, kuriam vieta pečiųje. Bažnyčia draudžia žmonėms net imti į rankas tokius nebutniekius. Nei šv. Elzbietai, nei šv. Brigita, nei šv. Matildai, Jezus nekaltėjo nieko tokio, kas randama "Sapne".

SENUTĖS PASIAUKOJIMAS.

Gyventojai vieno kaimo, kuris stovi ant Vokiečių jūrių krašto, laike užgavėnių, vandeniu užšalus, parengė sau linksmają čiužinę jūrės užtakoje. Pasistatė ten auklo būdas, išlojo jas minkštais divonais ir linksmomis, skaniai valgėdami ir gerdami.

Jaunieji čiužinėjo ant šienelių, besivažinėjo ant rovelių, dainavo ir šoko prie gražios muzikės.

Dienai pasibaigus, ant dangaus švietė pilnas mėnulis, jaunieji dar linksniau žaidė ant lygus ledo pilna krutine kvėpuodami tyru-tyriausiu oru.

Tik viena to kaimo gyventojų, senoji bobutė, nedalyvavo tose linksmybėse; ji buvo visai blogos sveikatos ir nebegalėjo vaikščioti.

Jos namelis stovėjo ant augštos vietos; sėdėdama savo lovoje, ji žiūrėjo ant blizgančios, užšalusios jūrės užtakos, kur linksmai žaidė jos giminės ir visi kaimynai; ji džiaugėsi linksmybomis jaunesniųjų ir manė apie pralinkusį savo jaunimą, knomet taipogi visuomet dalyvaudavo tokiuose pasimaginimuose.

Staiga senutė pamatė toli vakary pusėje, prie pat horizonto, debesėlį, kuris baigiasi ant 7 pusl.

CHARLES DICKENS.

OLIVERIS TWISTAS

Vertė JONAS KMITAS.

(Seka.)

Tai kas, ką jis pravardžiavo, tu nedėkingas niekšas — tarė p. Sowerberriene. — Ji tą užsipešė, ką jis pasakė, ir da daugiau!

Ji neužsipešė, — tarė Oliveris.

Ji užsipešė, — suriko p. Sowerberriene.

Tai melas! — tarė Oliveris.

P. Sowerberriene apsiypylė ašaromis.

Tai asarų vėsmė nepaliko pombi Sowerberry jokio išsiskimo. Jei nors valandėlę jis būtų atidėjęs knomarkiausiu Oliverį pabausti, tai aišku kiekvienam patyrusiam skaitytojui iš girdėtų jau tarpu prisiegtų pasikalbėjimų, kad jis būtų apšauktas galvijų, nežmoniškų vyrų, biamų sutvėrimu, niekliausio žmogaus paveikslu ir kitokiais smagiais vardais, per daug skaitlingais, kad tilptų šiame skyriuje.

Atidavus jam teisybę, graborius, kaip toli siekė jo galybė, — ji siekė labai netoli, — buvo gana vaikni prieštankus, gal dėlto, kad iš jo traukė sau nauda, o gal dėlto, kad jo pati Oliverio nemylėjo. Vienok ta asarų srovė nepaliko jam jokio išėjimo. Nieko nelaukdamas išpėrė vaikui mugarą taip skandžiai, kad net pati p. Sowerberriene tapo užgančinta, ir parapijinė p. Bumblio lazduė jau buvo nereikalinga.

Iki vakarų Oliveris buvo užrakintas užpakalinėje viramosios kamariukė' su riekė duonos ir su vandens puoduku. Vakare p. Sowerberriene atsiliepus keletą kartų už durų suvis nepagiriamai apie jo motiną, atidarė kamaraite ir besityčiojant Nojui su Karolina, liepė jam eiti ant viršaus į savo baidiją lovą.

Pasilikęs vienas tamsiam ir baugiam graboriaus bute, Oliveris paleido vadžias jausmams, kuriuos tos dienos su juo pasielgimas būtų sukėlęs kiekviename kudikeyje. Jis klausėsi pasityčiojimų su paniekinimu akyse; nukentė plakimą be verksmo, nes jautė savyje tokią puikybę, kuri būtų sulaukusi jo asarus iki paskutiniam galui, kad ir ji gyvą būtų iškepė. Bet dabar, kada jo niekas nematė, jis atsiklaupė ant grindų ir uždengęs delnais savo veidą, verkė tokiomis asaromis, kokias, duok Dieve, kad retai kamtram atsieitų lieti taip jausname amžyje!

Ilgą laiką Oliveris visai nesijudino. Kada jis pakilo, žvakė jau beveik baigė žibėti. Atsargiai apsidairęs aplinkui, jis klausėsi ausis ištemps, paskui negarsiai atsidarė duris ir pažiūrėjo laukan.

Buvo šalta, tamsi naktis. Kudičio akims išrodė, kad žvaigždės yra daug toliau nuo žemės, ne kaip visados; vėjo nebuvo suvis; neiškęs medžių šėšėliai savo tyloje išrodė kaip numirę. Jis tykliai uždarė duris. Naudodamasis iš baigiančios degti žvakės, jis susiriko į skepečukę šiek tiek savo drabužių ir atsėdęs ant suolo, laukė atimant ryto.

Su pirmu šviesos spinduliu, kuris įsiveržė per langų plyšius, Oliveris pakilo ir vėl atidarė duris. Viens bailus pažiūrėjimas aplinkui, valandėlė abejonės, — ir jis uždarė paskui save duris ir buvo jau gatvėje. Pažiūrėjo tiesen ir kairėn pusėn, nežinodamas, kur bėgti. Atsiminė, kad matydavo vežimus važiuojant prieš kalną. Jis patraukė tuo pačiu keliu ir priėjęs žinomą sau taką per laukus, kuris paskui vedė į vieškelį, jis įstėjo į jį ir greitai ejo pirmyn.

Oliveris gerai atsiminė, kad tuo pačiu taku jis trypė salia p. Bumblio, kada tas jį pirmą kart vedėsi nuo farmos į prieglaudą.

Takas ejo tiesiog pro viešnamį. Oliverio širdis pradėjo smarkiai plakti, kada apie tai atsiminė, — ir jau beveik pasirijo grįžti atgal. Vienok dasprato, kad grįžtant jam reikėtų eiti geras galas ir bereikalo sudarkyti daug laiko. Prieg to buvo da taip anksti, kad mažai reikėjo bijotis būti užtėmtu: taigi jis ejo toliau.

Jam prisartinus prie namų, nebuvo da nieko matyti taip ankstyboj valandoj. Oliveris sustojo ir pažiūrėjo į daržą. Ant ežės stovėjo viens vaikas; priėjęs artyn prie jo pažiūrėjęs į išblyškusi jo veidą, tuoj pažino vieną savo pirmesniųjų draugų. Oliveris labai nudžiugo, jį išvydęs, nes nors tas dar buvo jaunesnis, vienok jį laikė savo prieteliu ir draugu. Juodu drange gaudavo mušti, drauge buvo alkinami ir uždaromi daug kartų.

— T-š-š! Dikai, — tarė Oliveris, kada vaikas atbėgo pas jį ir iškišo savo rankutę per tvorą, kad pasisveikintus.

— Ar kas nors jau atsikėlė?

— Nieks, tik aš vienas, — atsakė kudiķis.

— Tu nesakyk, kad mane matei, Dickai, — tarė Oliveris. — Aš bėgu iš čion. Jis mane mušė ir blogai apėjo; aš einu įšiekot sau laimės, toli, toli. Pats da nežinau, kur. Koks tu išblyškęs!

— Girdėjau daktarą jiems kalbant, kad aš mirsiu, — atsakė kudiķis, — liudnai nusišypojęs. — Aš labai džiauginos tave pamatęs, mano brangus, bet nestok, nestok!

— Taip, aš sustosiu su tavim atsiveikinti, — atsakė Oliveris. — Mužu vėl pasimatysiva, Dickai. Žinau, kad pasimatysiva. Tu busi sveikas ir linksmas!

— Tikiesi, — atsakė vaikelis. — Kada numirsiu, nepirmiaus. Žinau, kad gydytojas turi tiesą, Oliveri, nes aš tankiai sapnuoju apie dangų, aniuolus ir visokius malonius veidus, kurių niekados nematau pabūdęs. Pabūčiuok mane, — tarė kudiķis, užsilipęs ant žemos tvoros ir apkabinęs mažomis rankutėmis Oliverio kaklą. — Su Diev! brangus! Dieve tau padėk!

Tas palaiminimas išėjo iš kudiķelio lūpų, bet tai buvo pirmas palaiminimas, kurį išgirdo Oliveris savo gyvenime; ir tarpu kovos ir kentėjimų, nesmagumų ir permaitinimo savo yelėsniame gyvenime Oliveris niekados jo neužmiršo.

VIII.

Oliveris eina į Londoną. Pakeliui sutinka įpatingos rūšies ponaitį.

Oliveris priėjo grįžkelį, kur takas jau baigėsi, ir įstėjo į vieškelį. Buvo aštunta valanda išryto. Nors jau jis buvo mūjęs netoliesia penkias mylias nuo miesto, vienok bėgo greit ir kartais slapstėsi už krūmų iki pietų, li-jodamas, kad jį kartais nepasivyty ir nesugrąžintų atgal. Ant galo pailsės atsisėdo pasilsėti pakeliui rat akmens ir pirmą kart pradėjo svarstyti, kur jam eiti ir kaip pradėti gyventi.

Ant akmens, ant kurio Oliveris sėdėjo, buvo stambiai parašyta, nuo tos vietos esant lygiai septyniadešimts mylių į Londoną. Tas vardas sukėlė daug minčių kudiķio galvoje. Londonas, tas didelis, platus miestas! — Nieks, nei pats p. Bumblys, tenai jo neatras! Jis taipgi buvo girdėjęs nuo senų žmonių prieglaudoje, kad nei joks stiprios dvasios vaikelis negali ten pražūti; ten esant daug bučių gyvenimo, tame dideliam mieste, apie ką kaimo žmonės neturi nei supratimo. Tai buvo geriausia vieta vaikui, neturinciam pastogės ir priverstam mirti ant gatvės, jei nieks jo nepagelbės. Toms mintims perėjus per Oliverio galvą, jis vėl paško ir ejo tolyn.

Jau keturiomis myliomis sumažinę kelią, atskiriantį jį nuo Londono, o dar vis nenumanė, kiek jam reiks nukęsti, kol ten dasivilks. Atsiminę apie tai šiek tiek sulaukė savo žingsnius ir svarstė, kaip ten dasigavus. Savo pundelyje turėjo tik riekę duonos, storus marškinius ir porą pančiakų. Turėjo ir peną kišenių, — dovana nuo Sowerberrio už vieną palaidojimą, laike kurio ypatingai atsižymėjo. — Išskalbi marškiniai — mąstė Oliveris, — yra labai geras daigtas; taipgi pora pančėkų ir pėnas, let tas mažai ką pagelbės nueiti pėksčiam šešiasdešimts penkias mylias žiemos laike. Bet Oliverio mintis, kaip ir daugelio žmonių, nors buvo pasirengusios pergalėti visas sunkenybes, vienok neišrado jokio budo, kaip jas pergalėti. Taip pamąstęs valandėlę, be jokio aiškaus siekio ir plano, jis metė pundelį ant kito peties ir traukė tolyn.

Tą dieną Oliveris nuėjo dvidešimts mylių ir per tą visą laiką nieko daugiau nevalgė, kaip tik sausos duonos, užsigerdamas ją vandeniu, kurio pasiprašydavo pakeliui pas žmones. Kada atėjo naktis, jis pasuko į pievą ir įsiknėjęs šieno kupeta, rengėsi ten pernaktuoti. Išpradžių jam buvo daug; nes vėjas smarkiai švilpė tuščiuose laukuose. Jis buvo nuilsęs ir išalkęs ir jautėsi labiau nuo visų apleistu, ne kaip kada nors savo gyvenime. Vienok labai nuvargęs nuo ilgoėjimo, jis sunkiai užmigo ir visškai užmiršo apie savo rūpesčius.

Ant rytojaus atsikėlęs buvo taip alkanas ir sustingęs nuo šalčio, kad išmainė savo peną ant kepaluko duonos pirmame kaimė, kurį priėjo pakeliui.

Tą dieną jisai vos nuėjo dvyliką mylių. Atėjus vakarui, jo kojos buvo sužeistos ir kinkos drebėjo nuo pūlimo. Pernaktvojęs antrą naktį ant sunkaus, migloto oro, jis jautėsi taip nublogęs, kad išryto vos galėjo pasivillti. Priėjęs statų kalnelį, jis laukė atvažiuojant vežimą ir meldė žmonių, kad parvėžintų. Bet vos tik nekurię jį patėmijo ir tie patis liepė jam palaukti, kol neužvažiuos ant kalno, o paskui eiti lenktyn su vežimu, kad pamatyt kaip toli galės bėgti už puspenį. Nabagas Oliveris mėgino eiti lenktyn su vežimu, kiek galėdamas, bet neįstengė iš priežasties pailsimo ir sužeistų kojų. Pamatę tai važiuojantieji, įsidėjo atgal į kišenių išimtus jau puspenius ir atsiliepė, kad toksai mažas, sutingęs šunytis nieko neužsitarnauja. Vežimas nudardėjo tolyn, palikęs tik dulčių debesį.

Kituose kaimuose buvo prikaltos didelės nudažytos lentos su parašu, kad visi elgėtaujantieji šioj' apygardoj' bus suimti ir patipdyti kalėjiman. Tas taip Oliverį nu-gąsdino, kad jis stengėsi išsikraustyti iš ten kuogreičiausia. Kitur jis atsidodavo pas kiemų vartus ir kiekvienam praicinčiam mūludusiai žiūrėjo į akis, iš ko apturdavo tik tokią naudą, kad gaspadinė liepdavo kitiems vaikams nuvyti tą svetimą vaikėžą, nes jos buvo įtikintos, kad jis čia nori ką pavogti. Jei drįsdavo prašinėti pas fermerius, tai gal vienas iš dešimties nebauginavdavo užsimindyti jį šumins. Įkišus jam galvą į kokią krautuvę, žmonės tuoj' užsimindavo apie pedelį, ką išgirdus, Oliverio širdis beveik pašokdavo iki burnai, kurioje jis nieko neturėjo per dangel, daugel valandų.

Teisybė pasakius, jei ne vienas geras žmogelis ir sena moteriškė, tai Oliverio vargai būtų pasibaigę lygiai taip, kaip ir jo motinos; kitais žodžiais, jis būtų kritęs negyvas ant karališkojo vieškelio. Bet tas žmogelis davė jam duonos su sūriu, sena gi moteriškė, kurios anulas, susimusus laivui, ant kurio tarnavo, buvo priverstas taip pat belstis po svieta, — pasigailėjo nabago našlaičio ir davė jam, ką tik galėjo, — ir daugiau da — ir šnekinį jį tokiomis maloniais žodžiais ir išliejo tiek gailingų asarų, kad tas viskas įstrigo giliai į Oliverio širdį, ne kaip visi perkesti vargai.

Septintą dieną išryto Oliveris atsivilkio į mažą miestelį Barnetos. Namų langinės da buvo uždarytos; gatvės tuščios, nei gyva dvasia nepradėjo dar dienos triuso. Saulė tekėjo visame savo skaistume; bet jos šviesa tik parodė Oliveriui, kad jis yra vienas ir visų apleistas. Nuilsęs, apdulkęs, su kruvinom kojom, jis atsisėdo pas vienas duris.

Ilgainiu langinės pradėjo atsidarinėti, langų užtėsalai tapo pakelti, ir žmonės ėmė krutėti. Viens, kits eadamas pro šalį staptelėjo, pažiūrėjo ant Oliverio, ir ejo savo keliu. Neivienas nepaklausė, kaip ir iš kur jis čia atėjo. Jis jau nebedrįso šneketi, ir taip sėdėjo ten nekrutėdamas.

Toliaus bus.

„Draugo" Agentai.

Rev. J. Sutkaitis,
2112 Sarah st.,
Pittsburg, Pa.

A. Kasparavičius
27 E. 23 rd st.,
Bayonne, N. J.

Juozas Mališauskas,
Forest City, Pa.

T. Kizievich Box 167,
Minersville, Pa.

M. Karbauskas, 52 G.
So. Boston, Mass.

J. Mikutaitis,
1327 Rebecca st., S.
Allegheny, Pa.

J. Bartoševičs,
4417 Marshfield ave.
Chicago, Ill.

M. Urbanavičs, Box 20
Thomas, W. V.

J. Antanaitis Box 23
Swoyers, Pa.

J. Versiackas,
65 Davidson st.,
Lowell, Mass.

Juozas Akevičius, P. O.
Silver Creek, Pa.

Vincas Stasevičs,
349 Hamilton st.,
Grand Rapids, Mich.

Jonas Leipus,
1022 Bay st.,
Superior, Wis.

Alex. Pričinauskas,
1232 Lincoln ave.,
Waukegan, Ill.

Pranas Smolenakas,
71 Hudson ave.,
Brooklyn, N. Y.

St. Petruškevičs,
223 E. 6th st.,
Mt. Carmel, Pa.

M. K. Petrauskas,
264 Pine st.,
Kenosha, Wis.

A. Urbanavičs,
329 River st.,
Plymouth, Pa.

Juozas Podlukynas,
1338 So. Canal St.
Chicago, Ill.

Dom. M. Andrulionis,
65 Davidson st.
Lowell, Mass.

Ant. Tuškenis Box 118
Plymouth, Pa.

Julius Bukantas,
94 Blackstone st.,
Boston, Mass.

Jonas Ramanauskas
135 Ames st.,
Brockton, Mass.

B. P. Miškinis,
Box 124, 35 Arthur
Montello, Mass.

F. B. Versocky,
257 So. 33rd st.,
So. Omaha, Neb.

Stanislovas J. Šabas,
Box 239, Lewiston,
Maine.

Pr. F. Juškevičs,
131 Jackson st.,
Lawrence, Mass.

Jonas Galeckas,
107 So. 3rd st.,
Brooklyn, N. Y.

